Europos Parlamentas
2014-2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

A8-0153/2016

26.4.2016

PRANEŠIMAS

Skurdas: lyčių aspektas
(2015/2228(INI))

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

Pranešėja: Maria Arena

Nuomonės referentė (*):
Lynn Boylan, Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnis

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 20

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ(*) 21

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ 29

GALUTINIO BALSAVIMO ATSAKINGAME KOMITETE REZULTATAI 35

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE..... 36

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Skurdas: lyčių aspektas
(2015/2228(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8, 9, 151, 153 ir 157 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, o ypač į jos nuostatas dėl socialinių teisių ir vyrų bei moterų lygybės,

– atsižvelgdamas į 1979 m. JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,

– atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),

– atsižvelgdamas į ES augimo strategiją „Europa 2020“, ypač jos tikslą iki 2020 m. 25 proc. sumažinti europiečių, gyvenančių žemiau nacionalinės skurdo ribos, skaičių padedant išbristi iš skurdo daugiau kaip 20 mln. žmonių, ir į būtinybę visapusiškai pasitelkti valstybių narių socialinės apsaugos ir pensijų sistemas siekiant užtikrinti pakankamas papildomas pajamas,

– atsižvelgdamas į 2003 m. Komisijos socialinių investicijų dokumentų rinkinį,

– atsižvelgdamas į Europos bendriją lyčių aspekto integravimo praktikos klausimais (GenderCoP), ypač jos darbo grupę skurdo ir įtraukties klausimais,

– atsižvelgdamas į Bendrųjų nuostatų reglamento dėl struktūrinių fondų 2014–2020 m. laikotarpiu 7 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2014 m. metinę konferenciją, skirtą Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planui,

– atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija),

– atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyvą 2010/18/ES, įgyvendinančią patikslintą BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų, ir panaikinančią Direktyvą 96/34/EB,

– atsižvelgdamas į 2015 m. rugpjūčio mėn. parengtą Komisijos veiksmų planą dėl iniciatyvos „Nauja pradžia sprendžiant problemas, su kuriomis susiduria dirbančios šeimos derindamos profesinį ir asmeninį gyvenimą“,

– atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 3 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ (SWD(2015)0278),

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros atliktos Europos Sąjungos lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų apklausos, paskelbtos 2013 m. gegužės 17 d., rezultatus,

– atsižvelgdamas į savo 2005 m. spalio 13 d. rezoliuciją dėl moterų ir skurdo Europos Sąjungoje[1] ir į savo 2009 m. vasario 3 d. rezoliuciją dėl nediskriminavimo dėl lyties ir kartų solidarumo[2],

– atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/.../ES, iš dalies keičiančios Motinystės atostogų direktyvą, priėmimo[3],

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją dėl moterų skurdo Europos Sąjungoje[4],

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 5 d. rezoliuciją dėl naujos ES kovos su smurtu prieš moteris politikos programos prioritetų ir metmenų[5],

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl prie pensinio amžiaus artėjančių moterų padėties[6],

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl vienišų motinų padėties[7],

– atsižvelgdamas į savo 2012 m. balandžio 20 d. rezoliuciją dėl moterų ir klimato kaitos[8],

– atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją dėl vienodo užmokesčio už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams principo taikymo[9],

– atsižvelgdamas į savo 2013 m. vasario 6 d. rezoliuciją dėl JT Moterų padėties komisijos 57-osios sesijos: visų formų smurto prieš moteris ir mergaites prevencija ir panaikinimas[10],

– atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl ekonomikos krizės poveikio lyčių lygybei ir moterų teisėms[11],

– atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl 2013 m. pažangos lyčių

[1] OL C 233 E, 2006 9 28, p. 130.
[2] OL C 67 E, 2010 3 18, p. 31.
[3] OL C 70 E, 2012 3 8, p. 162.
[4] OL C 199 E, 2012 7 7, p. 77.
[5] OL C 296 E, 2012 10 2, p. 26.
[6] OL C 51 E, 2013 2 22, p. 9.
[7] OL C 131 E, 2013 5 8, p. 60.
[8] OL C 258 E, 2013 9 7, p. 91.
[9] OL C 264 E, 2013 9 13, p. 75.
[10] OL C 24, 2016 1 22, p. 8.
[11] Priimti tekstai, P7_TA(2013)0073.

lygybės Europos Sąjungoje srityje[1],

– atsižvelgdamas į savo 2015 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m.[2],

– atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 8 d. rezoliuciją „2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo taikymas“[3],

– atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 8 d. rezoliuciją dėl ES veiksmų plano dėl lyčių lygybės ir galių moterims suteikimo vystomojo bendradarbiavimo srityje atnaujinimo[4],

– atsižvelgdamas į Komisijos užsakytą ir 2014 m. balandžio mėn. paskelbtą tyrimą pavadinimu „Vieniši tėvai ir užimtumas Europoje“,

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą dėl kovos su skurdu tikslo siekimo atsižvelgiant į didėjančias namų ūkių išlaidas ir į prie jo pridėtą Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto bei Kultūros ir švietimo komiteto nuomones (A8–0153/2016),

A. kadangi, kaip matyti iš naujausių Eurostato duomenų, skurde gyvenančių moterų skaičius yra nuolat didesnis nei vyrų: šiuo metu skurdą patiria 64,6 mln. moterų ir 57,6 mln. vyrų[5]; kadangi tai parodo, jog skurdo poveikis moterims ir vyrams yra skirtingas; kadangi 28 valstybių narių Europos Sąjungoje skurdo riziką ypač patyrė moterys: prieš socialinius pervedimus rizikos lygis siekė 46,6 proc., o po jų – 17,7 proc.; kadangi įvairiose valstybėse narės moterų skurdo lygis labai skiriasi; kadangi, nepriklausomai nuo ties skurdo riba gyvenančių grupių ypatumų (vyresnio amžiaus moterys, vienišos moterys, vienišos motinos, leisbietės, biseksualios moterys, translytės moterys ir neįgalios moterys), migrančių ir etninėms mažumoms priklausančių moterų skurdo lygis yra toks pat visoje ES; kadangi 38,9 proc. gyventojų ir 48,6 proc. vienišų moterų 28 valstybių narių Europos Sąjungoje negali apmokėti nenumatytų išlaidų; kadangi Jungtinių Tautų vyriausiasis žmogaus teisių komisaras praneša, kad moterys sudaro daugumą skurdžiausiai pasaulyje gyvenančių žmonių ir kad moterų, skurdžiai gyvenančių kaimo vietovėse, skaičius nuo 1975 m. išaugo maždaug 50 proc., kad moterys dirba du trečdalius viso pasaulio darbo valandų ir pagamina pusę pasaulyje pagaminamų maisto produktų, tačiau uždirba tik 10 proc. pasaulio pajamų ir turi mažiau nei 1 proc. pasaulio nuosavybės;

B. kadangi padidinus socialinę ir ekonominę gerovę ir tokiu būdu darbo rinkoje pasiekus

[1] Priimti tekstai, P8_TA(2015)0050.
[2] Priimti tekstai, P8_TA(2015)0218.
[3] Priimti tekstai, P8_TA(2015)0351.
[4] Priimti tekstai, P8_TA(2015)0350.
[5] http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=fr

lyčių lygybę naudos gautų ne tik moterys, bet ir visa ekonomika bei visuomenė; kadangi vyrų ir moterų lygybės tikslas buvo užsibrėžtas jau 1957 m. Romos sutartyje;

C. kadangi vyriausybės Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje ir 2030 m. tvaraus vystymosi darbotvarkėje įsipareigojo užtikrinti, kad visi berniukai ir mergaitės įgytų visapusišką pradinį išsilavinimą; kadangi Tarptautinę moters dieną 2015 m. gegužės mėn. Parlamentas surengė renginį „Moterų ir mergaičių įgalinimas pasitelkiant švietimą“; kadangi tiek formalusis, tiek neformalusis švietimas padeda įveikti marginalizaciją ir įvairių formų diskriminaciją, nes skatina dialogą, atvirumą ir bendruomenių tarpusavio supratimą, taip pat įgalina marginalizuotas bendruomenes;

D. kadangi ekonomikos nuosmukio laikais jau ties skurdo riba gyvenantys asmenys (dažniausiai tai moterys) darbo rinkose ir socialinės apsaugos srityje yra dar labiau pažeidžiami, ypač daugialypę diskriminaciją patiriančios grupės; kadangi iš ES LGBT asmenų apklausos rezultatų matyti, kad dėl savo seksualinės orientacijos arba lytinės tapatybės lesbietės, biseksualios ir translytės moterys susiduria nepalyginamai didesne rizika diskriminaciją užimtumo (19 proc.), švietimo (19 proc.), būsto (13 proc.), sveikatos priežiūros (10 proc.) ir galimybės gauti socialines paslaugas (8 proc.) srityse; kadangi dėl to kyla neproporcingas pavojus jų ekonominei ir socialinei gerovei;

E. kadangi Komisijai paprašius valstybių narių įgyvendinama griežto taupymo politika kartu su pastarųjų kelerių metų krize dar padidino nelygybę ir ypač paveikė moteris, paskatindama moterų skurdą ir vis labiau išstumdama jas iš darbo rinkos; kadangi sumažėjo viešųjų paslaugų tinklas ir vaikų, vyresnio amžiaus asmenų ir ligonių priežiūros infrastruktūra, o šių aukštos kokybės nemokamų viešųjų paslaugų pasiūla sumažėjo;

F. kadangi nepilnos šeimos susiduria su didesniu pavojumi patirti skurdą arba socialinę atskirtį (49,8 proc., palyginti su 25,2 proc. įprastų šeimų, kuriose yra išlaikomų vaikų, nors esama didelių skirtumų tarp valstybių narių)[1]; kadangi, Eurostato duomenimis, 2014 m. moterys sudarė 56,6 proc. nepilnų šeimų Sąjungoje; kadangi skurdas daro didelį poveikį vaikų asmeninei raidai ir išsilavinimui, o pasekmės gali būti juntamos visą gyvenimą; kadangi padidėjo atotrūkis tarp skirtingų socialinių ir ekonominių sluoksnių vaikų išsilavinimo (11 šalių vaikams nuo gimimo iki 3 metų teikiamų ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugų aprėptis siekia ne daugiau kaip 15 proc.); kadangi yra didelė tikimybė, kad skurdas bus perduotas kelioms kartoms; kadangi kokybiško švietimo stoka – tai veiksnys, dėl kurio gerokai išauga vaikų skurdo rizika ir padidėja vaikų socialinė atskirtis, o įvairūs su šeimos gyvenimu susiję veiksniai, tokie kaip nepakankamas stabilumas, smurtas ar prastos būsto sąlygos, smarkiai padidina riziką, kad vaikai nebaigs mokyklos;

G. kadangi skurdą ypač patiria kaimo vietovėse gyvenančios moterys; kadangi daugelis kaimo vietovėse gyvenančių moterų netgi nėra užsiregistravusios darbo rinkoje arba bedarbėmis; kadangi moterų nedarbo lygis kaimo vietovėse itin aukštas, o dirbančių moterų pajamos yra labai mažos; kadangi moterys kaimo vietovėse turi ribotas galimybes gauti išsilavinimą, naudotis ankstyvos vėžio diagnostikos ir, apskritai, sveikatos priežiūros paslaugomis;

[1] Organizacijos „Save the Children“ ataskaita „Vaikų skurdas ir socialinė atskirtis Europoje“ (angl. ‘Child Poverty and Social Exclusion in Europe), Briuselis, 2014 m., p. 14.

H. kadangi gyvenimas ties skurdo riba pasireiškia socialine atskirtimi ir nedalyvavimu visuomenės gyvenime, turint mintyje galimybes įgyti išsilavinimą, teisę kreiptis į teismą, gauti tęstinį mokymą, pirminės sveikatos priežiūros paslaugas, tinkamą būstą ir mitybą, vandenį ir energiją, susipažinti su kultūra, informacija ir sportu bei jose dalyvauti, sportuoti ir naudotis viešuoju transportu; kadangi investavimas į politikos priemones, kuriomis remiamos moterys, taip pat pagerina jų šeimų, ypač vaikų, gyvenimo sąlygas;

I. kadangi tik 11 proc. moterų Europoje nori dirbti visą darbo dieną, o 63 proc. moterų norėtų turėti galimybę pasirinkti lankstesnį darbo laiką, kad galėtų jį pritaikyti prie savo šeiminių pareigų[1];

J. kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas sudaro 16,3 proc. ir kadangi netipinių ir lanksčių formų darbo sutartys (nefiksuoto darbo laiko sutartys, laikinas darbas, laikinos darbo vietos, darbas ne visą dieną ir kt.) taip pat daro didesnį poveikį moterims nei vyrams; kadangi dėl šių mažų garantijų sutarčių skurdą patiria labiau moterys ir jos patenka į skurdžių darbuotojų kategoriją;

K. kadangi labai dažnai moterys, ketinančios įsteigti įmonę, susiduria su sunkumais gauti kreditą, nes tradiciniai finansų tarpininkai nenori suteikti paskolas todėl, kad, jų nuomone, moterims verslininkėms kyla didesnė rizika ir jos yra mažiau linkusios siekti savo įmonės augimo ir pelningų investicijų;

L. kadangi moterys dažnai dirba namų ūkio darbuotojomis ir daugeliu atvejų jos įdarbinamos ne pagal nacionalinės darbo teisės aktus; kadangi dokumentų neturinčioms moterims visų pirma kyla rizika, kad jos bus verčiamos dirbti ir bus išnaudojamos šioje srityje;

M. kadangi moterys dažniau nei vyrai prisiima atsakomybę rūpintis vyresnio amžiaus, sergančiais arba išlaikomais šeimos nariais ir vaikais ir jos reguliariau sustabdo savo karjerą, todėl jos mažiau dalyvauja darbo rinkoje, taip pat ir ilgais veiklos nevykdymo laikotarpiais; kadangi nuskurdimo riziką mažina aukštos kokybės socialinių paslaugų, vaikų ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir kitų išlaikomų asmenų, pvz., vyresnio amžiaus žmonių, priežiūros įstaigų ir infrastruktūros įdiegimas prieinamomis kainomis; kadangi ne daug valstybių narių pasiekė ar viršijo Barselonos tikslus, o jie turi būti laikomi būtinybe, siekiant padidinti vienodą pasidalijimą atsakomybe tarp šeimos narius prižiūrinčių asmenų;

N. kadangi, atsižvelgiant į tai, kad skurdas perduodamas iš kartos į kartą, pagrindinė priemonė siekiant kovoti su vadinamąja skurdo feminizacija – gerinti mergaičių ir jaunų moterų, patiriančių socialinę atskirtį ir skurdą, padėtį;

O. kadangi visoje 27 valstybių narių Europos Sąjungoje ties skurdo riba gyvena 34 proc. darbingo amžiaus vienišų moterų, palyginti su tuo, kad kitos ties skurdo riba gyvenančios darbingo amžiaus šeimos, turinčios vaikų, sudaro 17 proc.;

P. kadangi atotrūkis teisių į pensijų išmokas srityje vidutiniškai siekia 39 proc. dėl to, kad darbo rinkoje ilgą laiką nebuvo lygybės atlyginimų ir užimtumo galimybių požiūriu,

[1] Tyrimo „2011 m. Europos motinų apklausa“ rezultatai, Pasaulinis motinų judėjimas (Europa)

taip pat dėl diskriminacijos ir vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumų; kadangi pensijų skirtumai yra kliūtis moterų ekonominei nepriklausomybei pasiekti ir viena iš priežasčių, dėl kurių moterys sendamos atsiduria žemiau skurdo ribos; kadangi reikia imtis veiksmų siekiant užtikrinti moterims vienodas galimybes naudotis deramų pensijų sistemomis; kadangi 2006–2012 m. pensijų atotrūkis sumažėjo tose valstybėse narėse, kuriose buvo įgyvendinta Direktyva 2006/54/EB[1];

Q. kadangi rizikos patirti skurdą didėjimas yra glaudžiai susijęs su biudžeto lėšų mažinimu, kuris daro poveikį švietimui, socialinio draudimo sistemoms ir priežiūros įstaigoms; kadangi moterys ir vaikai labiausiai nukentėjo nuo krizės ir griežto taupymo priemonių, kurių buvo imtasi keliose Europos šalyse;

R. kadangi moterys – pagrindinė ekonomikos ir socialinio vystymosi jėga, o geras švietimas – viena iš esamų veiksmingiausių sėkmės darbo rinkoje ir išsivadavimo iš skurdo strategijų; kadangi skurde gyvenantiems žmonėms labai sunku pakelti kvalifikaciją dėl didelės mokamo švietimo finansinės naštos, atsižvelgiant į susijusias tiesiogines ir netiesiogines išlaidas; kadangi mergaičių rezultatai mokykloje geresni nei berniukų, tačiau jos dažnai patiria didesnių sunkumų arba dėl šeimos ir kitokio spaudimo negali šių sėkmingų mokymosi rezultatų paversti sėkminga karjera;

S. kadangi patyčios daro didžiulį poveikį mokymosi rezultatams ir kadangi jų psichologinis poveikis mergaitėms ir berniukams ir poveikis jų rezultatams yra skirtingas;

T. kadangi visuomenėje paplitę stereotipai yra įsitvirtinę patriarchate ir, prisidėdami prie vadinamosios skurdo feminizacijos, moterims visuomenėje suteikia antraeilį vaidmenį; kadangi šie stereotipai atsiranda nuo pat vaikystės ir kadangi jie juntami renkantis studijų kryptį arba profesiją ir net darbo rinkoje; kadangi moterys pernelyg dažnai apsiriboja moterims tinkamomis užduotimis, kurios vis dar netinkamai apmokamos, o kitose srityse, pvz., matematikos, mokslo, verslo, IRT, inžinerijos ir kt. , taip pat vadovaujamose pareigose moterų dirba palyginti mažai; kadangi dėl šių stereotipų ir dėl to, kad sektoriai, kuriuose dominuoja vyrai, laikomi standartu nustatant darbo užmokestį, atsiranda diskriminacija lyties pagrindu;

U. kadangi esama spragų, susijusių su sąvokos „namų ūkis“ apibūdinimu duomenų rinkimo aspektu, nes ji reiškia, kad visi namų ūkio nariai uždirba vienodai ir paskirsto pajamas po lygiai; kadangi vertinant pajamų nelygybę retai taikomi kiti nei „namų ūkis“ parametrai; kadangi sąvoka „namų ūkis“ yra kliūtis politikos formavimo procese, trukdanti atsižvelgti į moterų padėtį pajamų ar mokestinių prievolių atžvilgiu;

V. kadangi strategijoje „Europa 2020“, kuria siekiama Sąjungoje sukurti pažangią, tvarią ir integracinę ekonomiką, nustatyti plataus užmojo tikslai, t. y. iki 2020 m. pasiekti 75 proc. užimtumą ir ne mažiau kaip 20 mln. sumažinti žmonių, kurie gyvena skurde ar kuriems kyla skurdo rizika ir kurie patiria socialinę atskirtį, skaičių; kadangi tarp strategijos „Europa 2020“ tikslų yra tikslas sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių iki mažiau nei 10 proc.;

W. kadangi vienas iš strategijos „Europa 2020“ tikslų – užtikrinti, kad 40 proc. 30–34 metų

[1] http:\\www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU(2015)547546_EN.pdf, p.11.

amžiaus asmenų gautų universitetinį išsilavinimą, palyginti su dabartiniu 37,9 proc. vidurkiu; kadangi moterų vidurkis viršijo 42,3 proc., palyginti su vyrų 33,6 proc. vidurkiu;

X. kadangi norint pasiekti kovos su skurdu tikslą, kuris yra vienas iš penkių strategijoje nustatytų išmatuojamų tikslų, reikalingas didelis naujas politinis impulsas; kadangi šių tikslų neįmanoma pasiekti, jeigu kovos su skurdu politika neapims tvirto lyčių aspekto kartu priimant nacionalines programas siekiant apsaugoti moteris visų pirma nuo skurdo rizikos;

Y. kadangi skurdas, socialinė atskirtis ir moterų ekonominė priklausomybė gali būti smurtą prieš moteris skatinantis veiksnys, o, kita vertus, smurtas daro poveikį moterų sveikatai ir dažnai nulemia tai, kad moterys praranda darbą, tampa benamėmis, patiria socialinę atskirtį ir skurdą; kadangi tai paima ir nepalyginamai didesnę riziką tapti prekybos žmonėmis auka ir nukentėti nuo seksualinio išnaudojimo; kadangi, be kita ko, daug moterų, kurios patiria šios formos smurtą, ir toliau gyvena su smurtautojais, nes yra ekonomiškai priklausomos;

Z. kadangi lyčių lygybė – tai viena iš kovos su moterų skurdu priemonių, nes ji daro teigiamą poveikį našumui bei ekonomikos augimui ir moterims suteikia galimybę daugiau dalyvauti darbo rinkoje, o tai, savo ruožtu, turi daug socialinių ir ekonominių privalumų;

Skurdas ir darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra

1. pabrėžia itin svarbų aukštos kokybės viešųjų paslaugų vaidmenį kovojant su skurdu, visų pirma moterų skurdu, nes moterys yra labiau priklausomos nuo tokių paslaugų;

2. mano, kad vyrus reikia raginti ir įpareigoti skatinti lyčių lygybę visose darbo rinkos srityse ir visais lygmenimis;

3. mano, kad valstybės narės turėtų pirmenybę skirti asmeninio gyvenimo ir darbo derinimo klausimui nustatant šeimai palankias darbo sąlygas, tokias kaip lankstus darbo laikas ir nuotolinio darbo galimybė; pažymi, kad kokybiškų vaikų, išlaikomų ar vyresnio amžiaus asmenų priežiūros paslaugų, ypač vaikų lopšelių, ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir ilgalaikės priežiūros įstaigų, prieinamomis kainomis trūkumas prisideda prie socialinės atskirties, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumų ir su tuo susijusių pensijų skirtumų; pabrėžia, kad vienodos galimybės gauti nemokamo bei kokybiško ikimokyklinio ugdymo paslaugas ir vaiko priežiūros paslaugas, formalųjį bei neformalųjį švietimą ir savišvietą, taip pat šeimos rėmimo paslaugas yra itin svarbios skatinant moteris patekti į darbo rinką ir joje išlikti, užtikrinant vienodas galimybes ir išsivaduojant iš skurdo, nes tai moterims suteikia savarankiškumo ir padeda įgyti kvalifikaciją, kuri užtikrins darbo vietą;

4. labai apgailestauja dėl to, kad ES vykdo griežto taupymo politiką, kuri kartu su ekonomikos krize prisidėjo prie skurdo, ypač moterų, lygio didėjimo;

5. ragina valstybes nares ir Komisiją, kad būtų pasiekti Barselonos tikslai, kurti ir taikyti esamas politikos ir finansines priemones, tarp jų socialinių investicijų dokumentų rinkinį; todėl ragina tobulinti Europos socialinį fondą (ESF) ir Europos regioninės

plėtros fondą (ERPF), naudojant socialines investicijas ir taikant Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) reglamentą skirti pirmenybę viešosios ir privačiosios vaikų ir kitų išlaikomų asmenų priežiūros bei paramos infrastruktūros diegimui, o ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros finansavimo projektams naudoti Stabilumo ir augimo pakte numatytą lankstumo priemonę; siūlo Komisijai skirti specialių lėšų iš biudžeto skatinimo priemonėms, skirtoms konkrečioms teritorijoms, kuriose trūksta ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigų ir moterų užimtumo lygis yra itin mažas, finansuoti taikant bendro finansavimo mechanizmą;

6. ragina valstybes nares įgyvendinti politiką, kuria būtų apsaugotos, pagerintos ir remiamos nemokamos aukštos kokybės viešosios paslaugos, visų pirma sveikatos, švietimo, socialinės apsaugos ir teisingumo srityse; pabrėžia, jog labai svarbu viešosioms paslaugoms skirti būtinus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad būtų pasiekti jų tikslai;

7. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis reikiamų priemonių, kuriomis būtų remiamas darbo ir šeiminio gyvenimo suderinimas, kad moterys, ypač tos, kurios gyvena ties skurdo riba, galėtų tęsti savo karjerą dirbdamos visą dieną arba, jei jos pageidauja, galėtų dirbti ne visą darbo dieną ar pagal lankstų darbo grafiką;

8. ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis imtis bendros išsamios teisėkūros iniciatyvos, kad būtų patenkinti motinų ir tėvų poreikiai kalbant apie skirtingų tipų atostogas, kaip antai motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir slaugos atostogos, ypač siekiant padėti vyrams aktyviai atlikti tėvo pareigas siekiant sudaryti galimybes teisingiau pasidalyti šeimyninėmis pareigomis ir taip sudaryti moterims lygias galimybes dalyvauti darbo rinkoje, o tai, savo ruožtu, padėtų joms tapti labiau ekonomiškai nepriklausomomis; turi mintyje, kad kai kurios valstybės narės šiuo klausimu jau yra priėmusios teisės aktus, kurių nuostatos viršija ES teisės aktų nuostatas; ragina valstybes nares numatyti teisės aktus, kuriais būtų apsaugotos arba sustiprintos motinystės ir tėvystės teisės; pabrėžia, kad 2010 m. vyrai sudarė tik 2,7 proc. asmenų, kurie pasinaudojo teise į vaiko priežiūros atostogas, o tai reiškia,. kad dar labiau būtina imtis konkrečių priemonių siekiant užtikrinti individualių neperleidžiamų teisių į tėvystės atostogas kuo dosniausiu pagrindu suteikimą;

9. dar kartą išreiškia nusivylimą tuo, kad Motinystės atostogų direktyva buvo atsiimta po to, kai ilgus metus buvo dedamos pastangos siekiant rasti išeitį iš aklavietės ir taip užtikrinti geresnę ES piliečių apsaugą; ragina Komisiją pateikti naują pasiūlymą ir laikytis Parlamento pozicijos, kuria siekiama nuo 14 iki 20 savaičių padidinti šiuo metu garantuojamą minimalią visiškai apmokamų motinystės atostogų trukmę ir numatyti privalomą teisę į apmokamas tėvystės atostogas; mano, kad reikia imtis konkrečių priemonių visose valstybėse narėse siekiant pagerinti moterų darbo ir šeiminio gyvenimo pusiausvyrą; primygtinai ragina Komisiją į Europos semestrą integruoti tvirtesnį socialinį aspektą ir tikslą užtikrinti lyčių lygybę darbo vietoje;

10. palankiai vertina pasiūlymą įvesti slaugos atostogas, kaip numatyta Komisijos veiksmų plane dėl iniciatyvos „Nauja pradžia sprendžiant problemas, su kuriomis susiduria dirbančios šeimos derindamos profesinį ir asmeninį gyvenimą“,

11. ragina vykdant socialinės lygybės politiką siekti teisių individualizavimo;

Skurdas ir darbas

12. ragina Komisiją ir valstybes nares diegti įvairių sričių politiką, kuri sudarytų sąlygas moterų užimtumui ir socialiai marginalizuotų moterų grupių integravimui į darbo rinką, laikantis strategijos „Europa 2020“ tikslų, stiprinti ir gerinti švietimą ir daugiau investuoti į mokymą ir informavimo kampanijas, užtikrinant, kad vėliau integruojant moteris į darbo rinką vyrautų kvalifikacija, didžiausią dėmesį skirti tęstiniam mokymui, nes taip moterys įgija būtinų įgūdžių, kad galėtų gauti aukštos kokybės darbo vietą, ir kad moterys turėtų galimybę persikvalifikuoti nuolat kintančioje darbo rinkoje; ragina labiau skatinti jaunas merginas rinktis mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus, siekiant iš anksto kovoti su esamais švietimo stereotipais ir išspręsti ilgalaikio atotrūkio užimtumo srityse ir darbo užmokesčio skirtumų problemas; ragina plėtoti aukštos kokybės viešąsias priežiūros paslaugas prieinamomis kainomis, lankstų, bet stabilų darbo laiko grafiką ir priemones, skirtas kovoti su vyrų ir moterų segregacija pagal profesijas ir sektorius, įskaitant verslo pasaulyje ir vadovaujamose pareigose;

13. pabrėžia, kad labai svarbu sudaryti galimybes gauti paskolą, finansines paslaugas ir konsultacijas norint suteikti galių moterims, patiriančioms socialinę atskirtį verslo srityje, ir padidinti atstovavimą joms šiame sektoriuje; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmingų priemonių siekiant sudaryti didesnes galimybes gauti finansavimą moterims, kurios nori pradėti savo verslą arba investicinius projektus, ir skatinti moterų verslumą, nes juo prisidedama prie bendro ekonomikos ir socialinio vystymosi, sudaryti palankesnes sąlygas gauti paskolą, taip pat naudojant ir mikrokredito priemones, ypač pažeidžiamoms moterims, patiriančioms daugialypę diskriminaciją, taip pat kurti ir plėsti stabilias savisamdos programas vengiant mažų garantijų darbo modelių; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, koks svarbus dalijimasis geriausia patirtimi ir jos populiarinimas, kuravimas, pavyzdžiai, kuriais galėtų sekti moterys, ir kitos paramos nedirbančioms moterims formos;

14. pabrėžia, kad nepaprastai svarbu: reformuoti makroekonomikos, socialinę ir darbo rinkos politiką suderinant šių sričių politiką su lyčių lygybės politika siekiant užtikrinti ekonominį ir socialinį teisingumą moterims; persvarstyti metodus, kurie taikomi siekiant nustatyti skurdo lygį ir rengti strategijas, kuriomis būtų remiamas teisingas turto paskirstymas; užtikrinti minimalias pajamas ir deramą darbo užmokestį bei pensijas, kurti daugiau kokybiškų darbo vietų moterims ir suteikti joms su darbo vietomis susijusias teises ir sudaryti galimybes moterims ir mergaitėms naudotis aukštos kokybės viešosiomis paslaugomis ir sumažinti atotrūkį tarp vyrų ir moterų, susijusį su socialinės apsaugos paslaugų gerinimu;

15. pažymi, kad daugiau moterų dirba mažų garantijų ir mažai apmokamą darbą pagal nestandartines sutartis; pažymi, kad kitas aspektas, susijęs su darbo vietų nesaugumu, yra nesavanoriško darbo ne visą darbo dieną mastas – toks darbas didina riziką patirti skurdą, o jo mastas padidėjo nuo 16,7 proc. iki 19,6 proc.; ragina valstybes nares aktyviau kovoti su nedeklaruojamu darbu, mažų garantijų darbu ir piktnaudžiavimu netipinėmis sutartimis, įskaitant sutartis, kuriose nenurodomos darbo valandos; atkreipia dėmesį į aukštą moterų atliekamo nedeklaruojamo darbo lygį, nes tai neigiamai veikia moterų pajamas, socialinio draudimo aprėptį ir socialinę apsaugą ir daro neigiamą poveikį ES BVP dydžiui; primygtinai ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę įgyvendinti Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) rekomendacijas, skirtas mažų

garantijų darbui mažinti[1], pvz., rekomendacijas analizuoti ir apriboti veiksnius, lemiančius mažų garantijų darbo sutarčių naudojimą ir apriboti tokių sutarčių galiojimo laikotarpį, kuriam pasibaigus darbuotojui turi būti pasiūlyta galimybė sudaryti neterminuotą darbo sutartį;

16. ragina valstybes nares stebėti moterų darbuotojų, kurių vis daugiau dirba mažai apmokamą darbą ir kurios yra diskriminuojamos, teises;

17. pažymi, kad esama naujų kategorijų skurdžiai gyvenančių moterų, kurias sudaro dirbančios jaunos moterys, ypač kai kuriose valstybėse narėse, kurių mokesčių politikoje neatsižvelgiama į sunkumus, su kuriais susiduria šių kategorijų moterys, todėl didelė dalis jaunų aukštąjį išsilavinimą turinčių moterų pasmerktos dirbti mažų garantijų darbą ir gauti pajamas, kurios retai leidžia gyventi aukščiau skurdo ribos (vadinamieji naujieji skurdžiai);

18. dar kartą ragina Komisiją persvarstyti esamus teisės aktus, kad būtų panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumai ir sumažintas vyrų ir moterų pensijų atotrūkis; pažymi, kad norint sumažinti atotrūkį tarp vyrų ir moterų darbo užmokesčio yra labai svarbios priemonės, kuriomis siekiama didinti darbo užmokesčio skaidrumą, ir ragina valstybes nares įgyvendinti 2014 m. kovo 7 d. Komisijos rekomendaciją dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo stiprinimo didinant skaidrumą, taip pat panaikinti prievolę įrodyti tiriant diskriminacijos dėl lyties darbo vietoje atvejus;

19. ragina Komisiją atlikti tyrimą apie tai, kokį poveikį su oficialiu asmens lyties pakeitimo pripažinimu susijusios procedūros arba tokių procedūrų nebuvimas daro translyčių asmenų padėčiai darbo rinkoje, visų pirma jų galimybėms įsidarbinti, darbo užmokesčiui, karjeros galimybėms ir pensijai;

20. mano, kad būtina skubiai nustatyti ES lygmens lygiaverčio darbo apibrėžtį, atsižvelgiant į ETT praktiką, siekiant užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į tokius veiksnius kaip darbo sąlygos, darbuotojams suteikta atsakomybė, fiziniai ar psichiniai minėto darbo reikalavimai; mano, jog reikia skubiai spręsti klausimą dėl vienodo užmokesčio už vienodos vertės darbą įvairiuose sektoriuose, kad būtų įmanoma platesnė interpretacija siekiant apimti užmokesčio už darbą skirtumus, kurie iš pradžių gali neatrodyti palygintini, pavyzdžiui, slaugos sektoriuje, palyginti su gamybos sektoriumi;

21. susirūpinęs pažymi, kad dažnai moterys gauna vos minimalų gyvenimo lygį viršijančias pensijas ir kad tokia situacija susidaro dėl įvairių priežasčių, pvz., dėl to, kad jos buvo sustabdžiusios arba nutraukusios darbinę veiklą siekdamos rūpintis savo šeima, kad karjeros metu buvo daugiausia sudariusios darbo ne visą dieną sutartis arba dirbo be atlygio savo sutuoktiniui, ypač prekybos įmonėje arba ūkyje, ir nemokėjo socialinio draudimo įmokų;

22. palankiai vertina tai, kad Komisijos parengtoje naujoje moterų ir vyrų lygybės strategijoje principo „vienodas užmokestis už vienodą darbą“ įgyvendinimas laikomas viena iš pagrindinių veiksmų sričių; vis dėlto apgailestauja, kad Komisija paskelbė tik tarnybų darbinį dokumentą ir tokiu būdu savo lyčių lygybės strategijai suteikė mažesnės

[1] Tarptautinė darbo organizacija, Policies and regulations to combat precarious employment (Kovos su mažų garantijų darbu politikos priemonės ir teisės aktai), 2011 m.

svarbos vidinio dokumento statusą; todėl ragina Komisiją priimti komunikatą „Nauja lyčių lygybės ir moterų teisių strategija po 2015 m.“, kad būtų veiksmingai įgyvendinti į ją įtrauktus tikslai ir politines priemones;

23. ragina valstybes nares užtikrinti, kad visi asmenys, kurie laikinai sustabdė savo darbinę veiklą, kad skirtų savo laiką vaikų auklėjimui ar vyresnio amžiaus asmenų priežiūrai, būtų vėl integruoti į darbo rinką ir grįžtų į savo ankstesnes arba į aukštesnio lygio pareigas;

24. ragina Komisiją atlikti poveikio vertinimą dėl minimalių pajamų sistemų Europos Sąjungoje ir apsvarstyti, kokių tolesnių veiksmų reikėtų imtis, kad būtų atsižvelgiama į kiekvienos valstybės narės ekonomines ir socialines sąlygas, taip pat įvertinti, ar pagal tas sistemas namų ūkiai gali patenkinti pagrindinius žmogaus poreikius; ragina Komisiją tuo remiantis įvertinti, kokiais būdais ir kokiomis priemonėmis galima būtų užtikrinti tinkamas minimalias pajamas, kurios būtų didesnės už skurdo ribą, kuri yra 60 proc. nacionalinės pajamų medianos visose valstybėse narėse, laikantis nacionalinės praktikos ir tradicijų ir paisant valstybių narių atskirų ypatumų, siekiant remti socialinę konvergenciją visoje ES; dar kartą primygtinai ragina valstybes nares nustatyti minimalią nacionalinę pensiją, kuri būtų ne mažesnė už skurdo rizikos ribą;

25. pažymi, kad į pensiją išėjusios moterys yra labiausiai pažeidžiama grupė ir dažnai gyvena skurdžiai arba patiria skurdo grėsmę; ragina valstybes nares pensijų skirtumo mažinimo klausimą nustatyti kaip ekonominį tikslą; ragina valstybes nares reformuoti pensijų sistemas, kad būtų galima visiems visada užtikrinti tinkamas pensijas ir sumažinti pensijų skirtumus; mano, kad pensijų skirtumų mažinimo priemonės turėtų apimti pensijų sistemų pakeitimus, kad būtų užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, taip pat švietimo, karjeros planavimo, vaiko priežiūros atostogų sistemų ir kitų pagalbinių paslaugų pakeitimus; ragina valstybes nares išnagrinėti, ar, laikantis subsidiarumo principo, būtų tikslinga nustatyti bendras teises į pensiją santuokos nutraukimo ir gyvenimo skyrium atvejais; pažymi, kad profesinės senatvės pensijų sistemos vis dažniau veikia remdamosi draudimo principais ir kad dėl to gali atsirasti daug socialinės apsaugos spragų[1]; pabrėžia, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas aiškiai nurodė, jog profesinių pensijų sistemos turi būti laikomos užmokesčiu, todėl šioms sistemoms taip pat turi būti taikomas vienodo požiūrio principas;

Skurdas: Bendrosios rekomendacijos

26. pažymi, kad skurde gyvenantys asmenys dažnai moka didesnę vienetinę kainą, palyginti su labiau pasiturinčiais asmenimis, už tuos pačius daiktus ir paslaugas (visų pirma už telekomunikacijas, energiją ir vandenį), kurios jiems būtinos socialiai ir ekonomiškai išgyventi; ragina valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su tiekėjais ir veiklos vykdytojais kuriant pagalbos ir socialinių mokesčių, kurie būtų naudingi labiausiai skurstantiems, mechanizmus, ypač susijusius su vandens ir elektros teikimu, siekiant panaikinti namų ūkių energijos nepriteklių;

27. primygtinai ragina Komisiją nerekomenduoti reorganizuoti ir mažinti valstybių narių valstybinių įstaigų arba neskatinti didesnio darbo lankstumo ar viešųjų paslaugų

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

privatizacijos, nes tokios strategijos neabejotinai padėjo susilpninti darbuotojų socialines teises, o ypač dėl to nukentėjo moterys;

28. dar kartą pabrėžia švietimo vaidmenį kovojant su lyčių stereotipais, suteikiant galių moterims ir mergaitėms socialinėje, ekonomikos, kultūros ir politikos srityse bei skatinant jas pasirinkit mokslinę karjerą, taip pat jas išvaduojant iš skurdo įtraukiant moteris į tuos sektorius, kuriuose moterims iki šiol buvo nepakankamai atstovaujama, kaip antai mokslo, technologijų, inžinerijos ir verslo sektorius, taip pat ragina Komisiją į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas įtraukti tikslus, susijusius su moterų profesiniu mokymu; atkreipia dėmesį į neformaliojo švietimo svarbą; ragina valstybes nares įtraukti investicijas į mergaičių ir moterų švietimą, siekiant didinti jų potencialą, į savo ekonomikos atgaivinimo planus; skatina valstybes nares imtis priemonių siekiant padėti jaunoms moterims pereiti nuo formaliojo švietimo į darbo rinką; pabrėžia, jog būtina, kad visos mokymo įstaigos puoselėtų demokratines vertybes, kuriomis būtų skatinamas pakantumas, aktyvus pilietiškumas, socialinė atsakomybė ir lyčių, mažumų, etninių ir religinių grupių skirtumų paisymas; primena sporto ir fizinio lavinimo svarbą įveikiant prietarus ir stereotipus bei jų potencialą norint padėti socialiai pažeidžiamam jaunimui grįžti į teisingą kelią;

29. reiškia susirūpinimą dėl to, kad vaikų turinčios moterys patiria diskriminaciją darbo vietoje todėl, kad yra motinos, o ne todėl, kad jų darbo rezultatai skiriasi nuo jų kolegų; primygtinai ragina valstybes nares aktyviai skatinti teigiamą motinų, kaip darbuotojų, įvaizdį ir kovoti su „bausmės už motinystę“ reiškiniu, kurį liudija keletas tyrimų;

30. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad struktūriniai ir investiciniai fondai, ypač ESF ir ESIF, būtų naudojami siekiant pagerinti švietimą ir mokymą turint tikslą suteikti moterims daugiau galimybių patekti į darbo rinką ir kovoti su jų nedarbu, skurdu ir socialine atskirtimi; pabrėžia, kad 20 proc. ESF lėšų, kurios skirtos socialinės įtraukties priemonėms ir socialinių inovacijų projektams, galėtų būti panaudojamos aktyviau, siekiant remti iniciatyvas, pvz., nedidelio masto vietinius projektus, skirtus suteikti galių moterims, kurios patiria skurdą ir socialinę atskirtį; ragina valstybes nares parengti daugiau informavimo kampanijų apie galimybes dalyvauti ES lėšomis finansuojamuose projektuose;

31. ragina taikyti finansavimo mechanizmus, kurie paskatintų siekti vienodo atstovavimo tose srityse, kuriose nėra lyčių pusiausvyros, ir pabrėžia, jog būtina rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis, kad būtų galima geriau suprasti mergaičių ir berniukų, vyrų ir moterų padėtį ir todėl būtų galima veiksmingiau reaguoti į skirtumus; ragina Komisiją pateikti duomenis, suskirstytus pagal lytis ir amžių, apie dalyvavimą Europos judumo švietimo tikslais programose, pvz., programoje „Erasmus+“, „Kūrybinga Europa“ ir „Europa piliečiams“;

32. ypač primena apie migrantų ir pabėgėlių vaikų, tiek berniukų, tiek mergaičių, teisę turėti sąlygas gauti išsilavinimą – vieną iš mūsų Europos visuomenių prioritetų; todėl pabrėžia, kad būtina imtis skubių priemonių dėl migrantų švietimo tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu, atsižvelgiant į tai, kad migrantų krizė gilėja; pabrėžia, kad švietimas yra labai svarbus integracijai ir įsidarbinimo galimybėms ir kad nacionalinių švietimo sistemų nesugebėjimas spręsti šios problemos gali išprovokuoti tolesnę kultūrinę segregaciją ir didinti socialinį susiskaldymą; primena, kad galimybės mokytis tiek

pabėgėlių stovyklose, tiek juos priimančiuose miestuose, atitinkančios kokybės standartus ir paremtos kalbine ir psichologine pagalba, neturėtų būti apsunkintos biurokratinių ir administracinių kliūčių, susijusių su pabėgėlio statuso pripažinimu;

33. pabrėžia, kad šioje srityje prisideda savanoriškos organizacijos ir paslaugų sektorius, ir primygtinai ragina valstybes nares remti jų veiklą; primena aktyvų moterų dalyvavimą vykdant savanoryste grindžiamą švietimą ir kitą veiklą, įskaitant paramą švietimo galimybėms ir jų gerinimą, pvz., pabėgėliams ir skurstantiems vaikams skirtas švietimo paslaugas;

34. pabrėžia, kad skurdo ir socialinės atskirties poveikis vaikams gali trukti visą gyvenimą ir gali paskatinti skurdo perdavimą kitoms kartoms; 'pabrėžia, kad skurdo ir socialinės atskirties tarp vaikų rizika visose valstybėse narėse glaudžiai susijusi su jų tėvų, ypač motinų, išsilavinimo lygiu, tėvų padėtimi darbo rinkoje ir jų socialinėmis sąlygomis, taip pat valstybių narių teikiamos paramos šeimai formomis; rekomenduoja valstybėms narėms užtikrinti, kad visi jauni žmonės (bet kokio amžiaus) turėtų galimybę įgyti nemokamą aukštos kokybės išsilavinimą, įskaitant ikimokyklinį ugdymą; primena pedagogų kolektyvų tarybų vaidmenį siekiant padėti vaikams visapusiškai panaudoti savo potencialą; pabrėžia, jog būtina nustatant tikslines programas remti motinas paaugles, kad jos tęstų mokslą, nes jų mokyklos nebaigimas – tai pirmas žingsnis skurdo link; pabrėžia, kad būtina parengti išsamų kovos su vaikų skurdu ir vaikų gerovės užtikrinimo priemonių rinkinį, kuris būtų grindžiamas trimis ramsčiais, t. y. galimybėmis turėti pakankamus išteklius ir darbo ir šeimos gyvenimo suderinimu, galimybe naudotis kokybiškomis paslaugomis ir vaikų dalyvavimu priimant su jais susijusius sprendimus ir jų dalyvavimu kultūros, laisvalaikio ir sporto veikloje; dar kartą pabrėžia, kad būtina sudaryti galimybes vienodomis sąlygomis susipažinti su informacija, ypač socialinės apsaugos, suaugusiųjų švietimo ir sveikatos priežiūros srityse, taip pat apie ekonominės paramos galimybes;

35. pabrėžia, kad daugelyje valstybių narių nepripažįstamos LGBTI asmenų šeimos, todėl LGBTI asmenys gauna mažesnes pajamas ir patiria didesnes pragyvenimo išlaidas, o dėl to padidėja skurdo ir socialinės atskirties rizika; mano, kad vienodą požiūrį reglamentuojantys teisės aktai yra gyvybiškai svarbi kovos su skurdu, atsirandančiu dėl seksualinių ir lytinių mažumų marginalizacijos ir diskriminacijos, priemonė; atsižvelgdamas į tai, ragina Tarybą patvirtinti 2008 m. pasiūlymą dėl direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas; be to, ragina ateityje išdėstant lyčių lygybės direktyvas nauja redakcija įtraukti aiškų draudimą diskriminuoti dėl lyties tapatybės; vis dar yra susirūpinęs dėl to, kad mažai žinoma apie turimas teises ir apie veikiančias įstaigas bei organizacijas, kurios teikia paramą diskriminacijos aukoms; šiuo klausimu ragina Komisiją atidžiai stebėti, ar yra veiksminga nacionalinių skundus nagrinėjančių institucijų veikla ir nacionalinės procedūros;

36. ragina visapusiškai įgyvendinti Direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo, ir ją persvarstyti reikalaujant, kad bendrovės parengtų su lyčių lygybe susijusias priemones ar planus, įskaitant veiksmus segregacijai mažinti ir mokėjimo sistemoms plėtoti, ir priemones moterų karjerai remti;

37. dar kartą pabrėžia ekonominio ir finansinio švietimo jauname amžiuje svarbą, kadangi, turimais duomenimis, tai padeda geriau priimti ekonominius sprendimus vėliau, taip pat tvarkyti išlaidas ir pajamas; rekomenduoja keistis geriausia patirtimi ir remti švietimo programas, skirtas pažeidžiamoms visuomenės grupėms ir marginalizuotoms bendruomenėms priklausančioms moterims ir mergaitėms, patiriančioms skurdą ir socialinę atskirtį;

38. pažymi, kad partnerio pajamų nebuvimas gali būti pagrindiniu veiksniu, nulemiančiu tai, kad moterys patenka į vad. „skurdo spąstus“ ir patiria socialinę atskirtį; atkreipia dėmesį į tai, kad našlių, išsituokusių moterų ir vienišų motinų, kurioms teismas priteisė vaikų globos teises, padėtis yra dažnai nestabili ir joms turėtų būti nustatytas deramas alimentų arba išlaikymo lygis; pažymi, kad vienišos motinos gali atsidurti skurde, jei nemokami alimentai; pabrėžia, jog tai, kad išsituokusios moterys dažniau diskriminuojamos ir patiria skurdą, o tai parodo, jog moterys dar nėra visiškai ekonomiškai nepriklausomos, taigi pažymi, kad reikia imtis papildomų veiksmų darbo rinkos srityje ir mažinti atotrūkį tarp moterų ir vyrų darbo užmokesčio;

39. pabrėžia, kad mokesčių politikai būdingas lyčių aspektas; todėl ragina Komisiją populiarinti geriausią mokesčių politikos rengimo patirtį, kai atsižvelgiama į poveikį vyrams ir moterims, ir toliau skatinama lyčių lygybė, ypač namų ūkių pajamų apmokestinimo klausimu, nes kartais mažiau pajamų gaunantiems namų ūkiams gali būti nustatyti didesni mokesčiai, taip pat nustatyti sumažintą PVM būtiniausioms moterų prekėms, tokioms kaip tamponai;

40. pabrėžia, kad duomenų apie namų ūkio išlaidas ir pajamas rinkimą turi papildyti individualūs duomenys, siekiant atsižvelgti į lyčių nelygybę namų ūkiuose;

41. pabrėžia, kad makroekonominė politika turi būti suderinta su socialinės lygybės politika ir į ją turi būti įtrauktas aiškus lyčių aspektas; dar kartą pabrėžia, kad finansų institucijos, tokios kaip ECB ir nacionaliniai centriniai bankai, rengdamos makroekonominę pinigų politiką ar finansinių paslaugų politiką ir dėl jų priimdamos sprendimus, privalo atsižvelgti į socialinį poveikį, įskaitant poveikį lyčių nelygybei;

42. dar kartą išreiškia savo pritarimą iniciatyvai suformuoti rekomendacinį orientacinį biudžetą ir ragina Komisiją jį rengiant įtraukti su lytimi susijusius klausimus, įskaitant namų ūkiuose patiriamą lyčių nelygybę;

43. dar kartą pareiškia, kad būtina atlikti moterų benamystės ir jos priežasčių bei ją lemiančių veiksnių tyrimą, nes turimi duomenys šio reiškinio neatspindi tinkamai; pažymi, kad su lytimi susijusios aplinkybės, į kurias reikėtų atsižvelgti, yra su lytimi susijusi ekonominė priklausomybė, laikinas būstas ir socialinių paslaugų vengimas;

44. pabrėžia, kad smurtas prieš moteris ES ir toliau išlieka didele problema, nuo kurios nukenčia aukos, ir kad į kovos su smurtu prieš moteris priemones būtinai reikia įtraukti smurtautojus, nepriklausomai nuo jų amžiaus, švietimo, pajamų lygio ar socialinės padėties, ir kad smurto poveikis marginalizacijos, skurdo ir socialinės atskirties rizikai nuolat auga; pažymi, jog ekonominė moterų nepriklausomybė yra labai svarbi tam, kad jos, imdamosi aktyvių veiksmų, galėtų išvengti situacijų, kai patiriamas smurtas dėl lyties; ragina valstybes nares ir vietos valdžios institucijas užtikrinti socialinės apsaugos sistemas, kurios garantuotų socialines teises nuo bet kokios formos smurto (smurto

šeimoje, prekybos žmonėmis ar prostitucijos) nukentėjusioms moterims, ir imtis veiksmų siekiant grąžinti jas į darbo rinką, taip pat panaudojant tokias priemones kaip ESF; pabrėžia, kad būtina didinti galimybes gauti informaciją apie teisines paslaugas nukentėjusiems nuo smurto asmenims;

45. pabrėžia poreikį dėti daugiau pastangų kovojant su smurtu šeimoje, ypač prieš moteris; pažymi, kad finansinė moterų nepriklausomybė yra itin svarbi jų gyvenimui ir galimybėms išvengti smurto šeimoje ir kad moterys, išnaudojusios visas savo mokamas atostogas, rizikuoja prarasti darbą ir ekonominę nepriklausomybę; pažymi, kad Australijoje ir JAV neseniai buvo suteikta galimybė gauti atostogas dėl smurto šeimoje – tai daugeliui darbuotojų suteikė apsaugą darbe, kai jiems tenka susidoroti su smurto šeimoje pasekmėmis, pavyzdžiui, nukentėjusiems asmenims suteikiamas laikas tam, kad jie galėtų apsilankyti pas gydytoją, atvykti į teismą ir atlikti kitus veiksmus, reikalingus tokiose situacijose; ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti specialių apmokamų atostogų dėl smurto šeimoje sistemos įdiegimo galimybes smurto namuose aukoms ir smurtą namuose išgyvenusiems asmenims tuo atveju, kai, neturėdami apmokamų atostogų darbuotojai gali prarasti darbą ir kad kartu būtų užtikrintas jų privatumas; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti tolesnes priemones, siekiant didinti informuotumą apie smurto šeimoje problemą ir padėti tokio smurto aukoms, didinti jų žinias ir ginti teises, taip pat saugoti jų ekonominę nepriklausomybę;

46. ragina ES ir visas valstybes nares pasirašyti ir ratifikuoti Stambulo konvenciją ir prašo skubiai imtis iniciatyvos, kad būtų priimta ES direktyva dėl kovos su smurtu prieš moteris; dar kartą ragina Komisiją pateikti Europos kovos su smurtu dėl lyties strategiją, paskelbti Europos kovos su smurtu dėl lyties metus ir rengti kitas teisėkūros procedūra priimamas priemones, kad smurtas dėl lyties būtų apibrėžtas kaip konkreti nusikalstama veika, glaudžiai susijusi su neapykantos nusikaltimais;

47. mano, kad siekiant įveikti smurtą prieš moteris reikia imtis iniciatyvių veiksmų prieš normas, kuriomis šlovinamas smurtas; pabrėžia, kad turi būti kovojama su stereotipais ir struktūromis, kuriais grindžiamas vyrų smurtas prieš moteris, pasitelkiant iniciatyvias priemones ir nacionaliniu lygmeniu rengiant kampanijas ir tolesnio mokymo kursus vyriškumo kultūros tema;

48. pažymi, kad naujosios technologijos turėtų būti laikomos pagrindinėmis naujų darbo vietų kūrimo priemonėmis ir galimybe išvaduoti moteris iš skurdo;

49. skatina valstybes nares bendradarbiaujant su regionų ir vietos valdžios institucijomis padėti pagerinti moterų gyvenimo kokybę kaimo vietovėse siekiant sumažinti skurdo riziką, suteikiant kokybiškas švietimo programas, skirtas kaimo vietovėse gyvenančių moterų įgalinimui, taip pat kokybiškas darbo sąlygas ir deramas pajamas šiai gyventojų grupei; skatina valstybes nares suteikti kokybišką savivaldybės, socialinę ir viešąją infrastruktūrą siekiant pagerinti bendras gyvenimo sąlygas kaimo vietovėse;

50. mano, kad daugelis skurdo, ypač moterų skurdo, aspektų vis dar nepripažįstami, pavyzdžiui, tai, kad moterys neturi galimybių susipažinti su kultūra ir dalyvauti socialiniame gyvenime, ir todėl ragina valstybes nares suteikti reikiamą paramą siekiant užtikrinti, kad visos moterys galėtų naudotis teise į kultūrą, sportą ir laisvalaikį, ypatingą dėmesį skiriant skurdžiai gyvenančioms moterims, neįgalioms moterims ir migrantėms; mano, kad esami didelio materialinio nepritekliaus rodikliai neapima tokių

veiksnių kaip galimybė susipažinti su kultūra ir dalyvauti socialiniame gyvenime, o todėl jie suteikia tik nepilną skurdo vaizdą; ragina nustatyti daugiau rodiklių atskirčiai (kalbant apie dalyvavimą socialiniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime), ypač jos įtakai užburtam skurdo ratui ir jos poveikiui kelioms kartoms, vertinti;

51. ragina atlikti tyrimus, kurie suteiktų naujų statistinių duomenų šioje srityje, ir jais remiantis sukurti plačią, išsamią ir patikimą duomenų bazę;

52. pažymi, kad neįgalios moterys yra dažnai diskriminuojamos šeimos aplinkoje ir švietimo srityje, kad jų galimybės įsidarbinti yra ribotos ir jų gaunamų socialinės apsaugos išmokų nepakanka apsisaugoti nuo skurdo rizikos; šiuo klausimu pabrėžia, kad valstybės narės ir regionų ir vietos valdžios institucijos turėtų suteikti neįgalioms moterims specializuotą priežiūrą, kurios joms reikia, kad jos galėtų naudotis savo teisėmis, ir turėtų pasiūlyti priemones, kurios padėtų šioms moterims integruotis į darbo rinką, taikant papildomas paramos priemones, ypač susijusias su švietimu ir mokymu;

53. ragina imtis platesnio užmojo veiksmų siekiant įveikti energijos nepriteklių, dėl kurio nepalyginai daugiau nukenčia vienišos motinos, nepilnos šeimos ir moterų valdomi namų ūkiai; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares parengti energijos nepritekliaus apibrėžtį, kuria būtų atsižvelgta į su lytimi susijusius šio reiškinio aspektus, ir įtraukti ją į būsimą naujos redakcijos Direktyvą dėl Pastatų energinio naudingumo; pabrėžia, kad svarbus vaidmuo suteikiant galių pažeidžiamiems energijos vartotojams, o ypač skurdą, socialinę atskirtį ir marginalizaciją patiriančioms moterims, tenka bendruomeninėms energetikos iniciatyvoms, tokioms kaip kooperatyvai; pabrėžia, kad klimato kaita daro didelį poveikį moterų skurdui, nes moterys labiau priklauso nuo gamtos išteklių ir turi mažiau išteklių apsisaugoti nuo neigiamų klimato kaitos pasekmių, pvz., poveikio sveikatai, sausros, gaivalinių nelaimių ar persikėlimo dėl aplinkos pokyčių; apgailestauja, kad į lyčių aspektas nebuvo sistemingai įtrauktas į ES klimato politiką, ir ragina Sąjungos institucijas integruoti lyčių aspektą į visas ES klimato srities politikos priemones ir teisės aktus;

54. dar kartą ragina Komisiją dėti pastangas, kad būtų įvesta Europos vaikų garantija, kuri užtikrintų, kad kiekvienas Europos vaikas, kuriam kyla skurdo grėsmė, turėtų prieigą prie nemokamos sveikatos priežiūros, nemokamo švietimo, nemokamos vaikų priežiūros, deramo būsto ir tinkamos mitybos; pabrėžia, kad tokia politika turi būti sprendžiamas klausimas dėl moterų ir mergaičių padėties, ypač pažeidžiamose ir marginalizuotose bendruomenėse; pažymi, kad į Jaunimo garantijų iniciatyvą turi būti įtrauktas lyčių aspektas;

55. skatina valstybes nares ir Komisiją rinkti pagal lytį suskirstytus statistinius duomenis ir nustatyti naujus individualius rodiklius, susijusius su moterimis ir skurdu, kurie padėtų stebėti, koks yra platesnės socialinės, ekonominės ir užimtumo politikos poveikis moterims ir skurdui, kad būtų galima plėtoti keitimąsi geroja praktika kalbant apie teisės aktus ir biudžeto priemones, skirtas kovai su skurdu, didžiausią dėmesį skiriant toms asmenų grupėms, kurioms ypač kyla skurdo grėsmė, įskaitant migrantes, etninėms mažumoms priklausančias moteris, vienišas moteris, vyresnio amžiaus ir neįgalias moteris bei moteris, kurios lieka namuose ir prižiūri šeimos narį, nepriklausomai nuo seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės;

56. ragina taikyti Komisijos rekomendacijas ir dirbti bendradarbiaujant su ja;

57. pabrėžia socialinių įmonių vaidmenį suteikiant galių skurdą, socialinę atskirtį ir daugialypę diskriminaciją patiriančioms moterims ir integruojant jas;

58. pabrėžia, jog svarbu, kad ES politikoje, programose ir priemonėse vystomojo bendradarbiavimo ir pagalbos srityse būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą, kad moterims būtų suteikta galių ir jos pasiektų nepriklausomybę per švietimą ir mokymą ir kad būtų kovojama su diskriminacija dėl lyties ir visų formų smurtu prieš moteris, įskaitant prekybą moterimis ir moterų lyties organų žalojimą;

59. ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti suinteresuotųjų šalių dalyvavimą, kuris paskatintų asmenų, kuriems kyla skurdo ir socialinės atskirties grėsmė, ypač moterų ir mergaičių, tiesioginį dalyvavimą formuojant socialinės įtraukties politiką visais lygmenimis ir sudarytų tam palankias sąlygas.

60. ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą, nes tai yra priemonė, skirta užtikrinti, kad biudžeto sprendimai būtų priimami atsižvelgiant į lyčių aspektą ir įvairų poveikį;

61. ragina valstybes nares kovojant su skurdu bendradarbiauti su NVO, kurios sėkmingai veikia vietovėse, kuriose vyrauja itin didelis skurdas, ir turi vertingų praktinių žinių apie vietos bendruomenes; ragina valstybes nares remti veiksmingą bendradarbiavimą vietos lygmeniu;

62. ragina valstybes nares ir Komisiją įgyvendinant lyčių lygybę bei siekiant skatinti vienodą požiūrį į vyrus ir moteris įtraukti socialinius partnerius (profesines sąjungas ir darbdavius) ir pilietinę visuomenę, įskaitant lyčių lygybės institucijas; pabrėžia, kad socialinis dialogas turi apimti lyčių lygybės darbo vietoje stebėseną ir skatinimą, įskaitant lanksčias darbo sąlygas, siekiant padėti derinti darbą ir asmeninį gyvenimą; pabrėžia kolektyvinių sutarčių svarbą kovojant su diskriminacija ir skatinant moterų ir vyrų lygybę darbe, taip pat kitų priemonių, pavyzdžiui, elgesio kodeksų, mokslinių tyrimų, keitimosi patirtimi ir geriausia praktika lyčių lygybės srityje.

63. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

Jau ne vienus Europos Parlamentas skiria didelį dėmesį moterų skurdo ir socialinės atskirties problemoms. Daugelyje rezoliucijų raginama kovoti su šio nepritekliaus įvairių aspektų priežastimis ir pasekmėmis. Vis dėlto reikia pažymėti, kad, nors dėta pastangų, 2015 m. pasiekta mažai pažangos šiuo klausimu.

Dėl ekonomikos krizės, po kurios palaipsniui atsigauna Sąjunga, išaugo statistikoje asmenų (vyrų ir moterų), kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, skaičius.

Naujausiais turimais statistiniais duomenimis apie skurdžių pajamų pasiskirstymą ir nelygias pajamas ES, 16,6 proc. 28 ES valstybių narių gyventojų gresia skurdas po socialinių pervedimų. Jis gresia 17,2 proc. moterų ir 16,1 proc. vyrų. Be abejo, iš šių skaičių nematyti didelių skirtumų tarp įvairių valstybių narių.

Vis dėlto vidutiniškai daugiau moterų nei vyrų patiria skurdą, juo labiau jei jos yra vienišos motinos, pensininkės, imigrantės ar neįgalios. Labai daug moterų dirba mažų garantijų darbą, nutraukia karjerą, dirba vadinamosiose moterims tinkančiose srityse (sveikatos priežiūros, ruošos ir kt.) ir dirba ne visą darbo dieną labiau dėl to, kad privalo pasirūpinti savo artimaisiais, o ne dėl savo pasirinkimo.

Dėl skirtingo atlyginimo, palyginti su vyrams mokamu atlyginimu, ir skirtingų pensijų (tai dalimis suskirstytos karjeros, kurios metu buvo stengiamasi harmoningai suderinti asmeninį gyvenimą ir darbą, vaisius) finansinių sunkumų turinčių moterų pečius užgula sunki našta ir kasdienis netikrumas dėl jų ekonominės nepriklausomybės.

Šiame pranešime paaiškinama nuolatinė nelygybė, su kuria susiduria moterys. Jame pabrėžiama, kokias pastangas turi dėti Sąjunga ir valstybės narės, kad visiems, nepriklausomai nuo lyties, būtų suteiktos vienodos galimybės užimtumo, socialinės apsaugos, atlyginimo, švietimo, vaikų priežiūros ir kultūros srityse. Pranešime primenamos Europos ir valstybių narių jau turimos priemonės, visų pirma finansinės, kurios padėtų užkirsti kelią pusės gyventojų skurdinimui,

nes kova su moterų skurdu – tai visų pirma socialinio teisingumo klausimas. Viešosios išlaidos (ir tiesioginės, ir netiesioginės), dėl kurių susitarė valstybės siekdamos sumažinti šį neteisingumą, turi būti laikomos ne švaistymu ar paprastomis sąnaudomis, o protingomis investicijomis, kurios gali nutraukti uždarą skurdo ratą.

Šios išlaidos leidžia išlaisvinti darbuotojus nuo šeimos įsipareigojimų suvaržymų ir išlaikyti vidaus paklausą, būtiną Europos Sąjungos ekonomikai atsigauti.

Kova su moterų skurdu bent jau iš dalies sudaro galimybę išspręsti vaikų skurdo problemą ilguoju laikotarpiu, taigi ir skurdo problemą pasauliniu mastu.

21.3.2016

UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ(*)

pateikta Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui

dėl skurdo: lyčių aspektas
(2015/2228(INI))

Nuomonės referentė: Lynn Boylan

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnis

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

A. kadangi padidinus socialinę ir ekonominę gerovę ir tokiu būdu darbo rinkoje pasiekus lyčių lygybę naudos gautų ne tik moterys, bet ir visa ekonomika bei visuomenė; kadangi vyrų ir moterų lygybės tikslas buvo užsibrėžtas jau 1957 m. Romos sutartyje;

B. kadangi moterų užimtumo lygis paprastai yra mažesnis nei vyrų; 2014 m. vyrų užimtumo lygis 28 Europos Sąjungos valstybėse narėse siekė 70,1 proc., o moterų – 59,6 proc.[1], kadangi, Komisijos duomenimis, 2015 m. už tą patį darbą moterys vidutiniškai gaudavo 16 proc. mažesnį atlyginimą per valandą nei vyrai; kadangi gaudamos mažesnį už vyrus darbo užmokestį moterys dažnai gauna ir mažesnes pensijas, vadinasi, jos susiduria su didesne skurdo rizika išėjus į pensiją, ir kadangi visoje ES moterų pensijos yra vidutiniškai 39 proc. mažesnės nei vyrų; kadangi IRT sektoriui būdinga labai didelė vertikali ir horizontali segregacija (šiame sektoriuje ji didesnė nei kituose): dauguma (54 proc.) IRT srityje dirbančių moterų užima mažiau apmokamas ir žemesnės kvalifikacijos reikalaujančias pareigas, o jų išsilavinimas yra aiškiai per aukštas pagal užimamas pareigas;

C. kadangi lyties nulemtas atotrūkis tarp vyrų ir moterų užimtumo, darbo užmokesčio ir su tuo susijęs pensijų atotrūkis, pernelyg didelis moterų, atliekančių mažų garantijų darbą, skaičius[2], nesavanoriško darbo ne visą darbo dieną mastas, karjeros pertraukos dėl vaikų ar kitų šeimos narių priežiūros prisideda prie padėties, kai moterys susiduria su ypač didele skurdo rizika; kadangi nepilnos šeimos, ypač vienišų motinų šeimos, susiduria su

[1] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/lt
[2] McKay, Sonia; Jefferys, Steve; Paraksevopoulou, Anna; Keles, Janoj. 2012 m. balandis. *Mažų garantijų darbo ir socialinių teisių tyrimas, 2012 m.* Tyrimas atliktas Europos Komisijos užsakymu.
2010 m. spalio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl moterų darbo be garantijų (OL C 70 E , 2012 3 8, p. 1).

didesniu pavojumi patirti skurdą arba socialinę atskirtį (49,8 proc., palyginti su 25,2 proc. įprastų šeimų, kuriose yra išlaikomų vaikų, nors esama didelių skirtumų tarp šalių, kaip rodo Bendrijos statistika apie pajamas ir gyvenimo sąlygas)[1]; kadangi tėvų skurdas yra vaikų skurdo priežastis ir daro didelį poveikį vaikams tolesniame gyvenime; kadangi sustiprinus moterų dalyvavimą darbo rinkoje būtų galima sumažinti moterų patiriamos didelės skurdo ir socialinės atskirties rizikos problemą;

D. kadangi skatinimas, kad daugiau moterų pradėtų dirbti ir liktų darbo rinkoje, taip pat gali būti priemonė, padėsianti kompensuoti daugumoje ES valstybių narių numatomą mažėjantį darbingo amžiaus gyventojų skaičių didinant darbo jėgos pasiūlą, ir kadangi taip būtų galima sumažinti spaudimą valstybės finansams ir socialinės apsaugos sistemoms, geriau išnaudoti moterų įgūdžius ir gebėjimus ir didinti ekonomikos augimo potencialą ir konkurencingumą;

1. mano, kad vyrai turi būti skatinami ir būti įsipareigoję skatinti lyčių lygybę visose darbo rinkos srityse ir visais lygmenimis;

2. ragina valstybes nares ir Komisiją imtis veiksmų kovojant su visų formų daugialype diskriminacija dėl lyties, užtikrinti, kad būtų taikomas nediskriminavimo ir lygybės darbo rinkoje ir siekiant įsidarbinti principas, ir visų pirma nustatyti socialinės apsaugos priemones siekiant užtikrinti, kad moterų atlyginimai ir socialinės išmokos, įskaitant pensijas, būtų tokios pačios kaip vyrų, turinčių tokią pat ar panašią patirtį ir dirbančių tokį patį ar lygiavertį darbą;

3. ragina visapusiškai įgyvendinti Direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo, ir ją persvarstyti primygtinai reikalaujant, kad bendrovės parengtų lyčių lygybės priemones ar planus, įskaitant veiksmus segregacijai mažinti ir mokėjimo sistemoms plėtoti, ir priemones moterų karjerai remti;

4. pažymi, kad negalią turinčioms moterims arba moterims, kurios lieka namuose ir prižiūri šeimos narį, neproporcingai gresia skurdas;

5. pabrėžia, kad ne tik aiški diskriminacija, bet ir stereotipų, susijusių su vyriškumu ir moteriškumu įvairiuose sektoriuose ir profesijose darbo rinkoje, dėl kurių atsiranda ir daugėja nevienodų galios ryšių ir struktūrų tarp moterų ir vyrų, gajumas yra nuolatinė problema, su kuria būtina kovoti;

6. pabrėžia, kad apskritai diskriminacija darbo rinkoje yra viena iš pagrindinių lyčių nelygybės visuomenėje priežasčių, o vienodos profesinio gyvenimo galimybės ir ekonominė moterų nepriklausomybė yra būtinos siekiant užtikrinti lyčių lygybę kitose srityse; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares imtis griežtų įvairius aspektus, pavyzdžiui, įdarbinimą, darbo užmokestį, socialines išmokas ir pensijas, apimančių priemonių prieš diskriminaciją dėl lyties darbo rinkoje; be to, pabrėžia, kad sprendžiant diskriminacijos klausimą svarbu atsižvelgti į daugialypę ir tarpsektorinę diskriminaciją, kurią patiria negalią turinčios moterys, migrantės ir etninėms mažumoms priklausančios moterys, romų moterys, vyresnio amžiaus moterys, vienišos motinos ir LGBTIQ asmenys;

[1] Ataskaita „Gelbėkit vaikus“, „Vaikų skurdas ir socialinė atskirtis Europoje“, Briuselis, 2014 m., p. 14.

7. mano, kad, siekiant panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, reikia didesnio moterų dalyvavimo darbo rinkoje, skaidresnio darbo užmokesčio proceso (įskaitant pagal sektorius suskirstytus duomenis), įgyvendinti Komisijos rekomendaciją dėl darbo užmokesčio skaidrumo, užtikrinti lyčių požiūriu neutralų darbo vietų aprašymą ir klasifikavimą, panaikinti prievolę įrodyti tiriant diskriminacijos dėl lyties atvejus darbo vietoje, laikytis vyrų ir moterų lygių galimybių principo, įgyvendinti atitinkamus ES teisės aktus, nebediferencijuoti darbo jėgos pagal lytį ir daug dėmesio skirti politikai, kuria būtų skatinamas profesinio ir asmeninio gyvenimo derinimas;

8. nurodo, kad IRT sektoriuje dirbančių vyrų ir moterų darbo užmokestis bei karjeros raida iki šiol skiriasi; pabrėžia, kad vienodo užmokesčio už vienodą darbą principui, pagal kurį užtikrinamas pagrįstas ir teisingas darbo užmokestis, gresia pavojus, nors tai yra vienas iš pagrindinių socialinio teisingumo darbo rinkoje ramsčių, todėl jis turėtų būti labiausiai apsaugotas; primena, kad negalima leisti skaitmeninėje ekonomikoje įsitvirtinti padėčiai, kai vyrų ir moterų darbo užmokestis ir jų karjera vystosi nevienodai; pabrėžia, kad didesnis moterų užimtumas ir susijusios investicijos į socialinės įtraukties politiką padės sumažinti vyrų ir moterų užmokesčio skirtumą; taip pat pabrėžia, kad kolektyvinės derybos yra svarbios skaitmeninės rinkos ekonomikoje, kad vykstant skaitmeninimui būtų užtikrinta darbo kokybė ir saugumas;

9. mano, kad vyrų ir moterų pensijų skirtumo (šiuo metu jis siekia 39 proc.[1] ir yra svarbiausias moterų skurdo rizikos ES veiksnys) problemą reikia spręsti taikant įvairiausias visapusiškas priemones; atkreipia dėmesį į tai, kad moterims sunku sukaupti pakankamai įnašų tiek privačiose, tiek valstybinėse pensijų sistemose dėl to, kad egzistuoja darbo užmokesčio skirtumai, jos dažniau dirba mažų garantijų ir mažai apmokamą darbo, teikia neapmokamą priežiūrą ir yra ilgiems laikotarpiams išstumiamos iš darbo rinkos dėl per didelių vaikų priežiūros išlaidų daugelyje valstybių narių; pabrėžia, kad svarbu kovoti su netiesiogine diskriminacija pensijų sistemose – ne tik profesinių pensijų sistemose, bet ir su valstybinių pensijų sistemose taikoma praktika; ragina valstybes nares nustatyti „priežiūros kreditus“ moterims ir vyrams, kad tai būtų lygiaverčiai laikotarpiai kaupti teisėms į pensiją; tokiu būdu būtų užtikrinama, kad tie, kurie padaro karjeros pertrauką, kad galėtų teikti neformaliąją, nemokamą priežiūrą priklausomam ar šeimos nariui, nenukentėtų tai darydami ir kad laikas, kurį teikiama priežiūra, būtų įskaičiuojamas į laikotarpį teisėms į pensiją įgyti ir atspindėtų priežiūros teikėjų indėlį į visuomenę; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad ES priežiūros paslaugas dažniausiai teikia šie neformalieji nemokami slaugytojai, bet jie patiria vis didesnį spaudimą dėl demografinių pokyčių ir augančio priežiūros poreikio, taip pat pažymi, kad 78 proc. slaugytojų yra moterys;

10. pažymi, kad į pensiją išėjusios moterys yra labiausiai pažeidžiama grupė ir dažnai gyvena skurdžiai arba patiria skurdo grėsmę; ragina valstybes nares pensijų skirtumo mažinimo klausimą nustatyti kaip ekonominį tikslą; ragina valstybes nares reformuoti pensijų sistemas, kad būtų galima visiems visada užtikrinti tinkamas pensijas ir sumažinti pensijų skirtumus; mano, kad pensijų skirtumų mažinimo priemonės turėtų apimti pensijų sistemų pakeitimus, kad būtų užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, švietimo, karjeros planavimo, vaiko priežiūros atostogų sistemų ir kitų pagalbinių paslaugų pakeitimus; ragina valstybes nares

[1] 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ataskaitos dėl 2012 Europos vyresnių žmonių aktyvumo ir kartų solidarumo metų įgyvendinimo, rezultatų ir bendro įvertinimo (Priimti tekstai, P8_TA(2015)0309).

išnagrinėti, ar, laikantis subsidiarumo principo, būtų tikslinga nustatyti bendras teises į pensiją santuokos nutraukimo ir gyvenimo skyrium atvejais; pažymi, kad profesinės senatvės pensijų sistemos vis dažniau veikia remdamosi draudimo principais ir kad dėl to gali atsirasti daug socialinės apsaugos spragų[1]; pabrėžia, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas aiškiai nurodė, jog profesinių pensijų sistemos turi būti laikomos užmokesčiu, todėl šioms sistemoms taip pat turi būti taikomas vienodo požiūrio principas;

11. pažymi, kad daugiau moterų dirba mažų garantijų ir mažai apmokamą darbą pagal nestandartines sutartis; pažymi, kad kitas aspektas, susijęs su darbo vietų nesaugumu, yra nesavanoriško darbo ne visą darbo dieną mastas – toks darbas didina riziką patirti skurdą, o jo mastas padidėjo nuo 16,7 proc. iki 19,6 proc.; ragina valstybes nares aktyviau kovoti su nedeklaruojamu darbu, mažų garantijų darbu ir piktnaudžiavimu netipinėmis sutartimis, įskaitant sutartis, kuriose nenurodomos darbo valandos; atkreipia dėmesį į aukštą moterų atliekamo nedeklaruojamo darbo lygį, nes tai neigiamai veikia moterų pajamas, socialinio draudimo aprėptį ir socialinę apsaugą ir daro neigiamą poveikį ES BVP dydžiui; primygtinai ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę įgyvendinti Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) rekomendacijas, skirtas mažų garantijų darbui mažinti[2], pvz., rekomendacijas analizuoti ir apriboti veiksnius, lemiančius mažų garantijų darbo sutarčių naudojimą ir apriboti tokių sutarčių galiojimo laikotarpį, kuriam pasibaigus darbuotojui turi būti pasiūlyta galimybė sudaryti neterminuotą darbo sutartį;

12. pabrėžia, kad, nepaisant to, jog moterys įgyja vis aukštesnę kvalifikaciją, dažnai netgi pralenkia vyrus išsilavinimu, jos ir toliau nepakankamai atstovaujamos darbo rinkoje; todėl pažymi, kad reikia imtis tolesnių veiksmų siekiant visapusiškai integruoti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra grindžiamą požiūrį formuojant politiką, apimančią priežiūros įstaigas, atostogas, lankstaus darbo laiko tvarką, taip pat mokesčių ir išmokų sistemas, pagal kurias antrasis šeimoje uždirbantis asmuo nebūtų atgrasomas dirbti arba dirbti ilgiau;

13. ragina Komisiją atsisakyti vadinamųjų stiklo lubų, kurios kliudo moterims užimti vadovaujamas ir aukštas pareigas; todėl ragina nedelsiant priimti direktyvą dėl moterų atstovavimo valdybose – tai būtų pirmas svarbus žingsnis siekiant vienodo atstovavimo viešajame ir privačiajame sektoriuose; pabrėžia Komisijos atsakomybę imtis bet kokių veiksmų, kuriais būtų galima padėti Tarybai išeiti iš aklavietės dėl ES teisės aktų, apimančių skaidrumo ir didesnės lyčių pusiausvyros klausimus priimant dirbti į su sprendimų priėmimu susijusias pareigas;

14. pabrėžia, kad verslumas galėtų būti vienas iš būdų, padedantis užtikrinti moterų ekonominę nepriklausomybę; primygtinai ragina valstybes nares padidinti galimybių, pavyzdžiui, mikrokreditų, kurie yra būdas gauti finansavimą nepatiriant didelių skolų (didelių palūkanų normų), prieinamumą ir žinomumą;

15. pabrėžia, kad profesinio ir asmeninio gyvenimo derinimas yra svarbiausia sąlyga siekiant lyčių lygybės; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares nedelsiant pateikti pasiūlymus dėl Motinystės atostogų direktyvos ir Slaugytojų atostogų direktyvos ir sustiprinti tėvystės

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.
[2] Tarptautinė darbo organizacija, *Policies and regulations to combat precarious employment* (Kovos su mažų garantijų darbu politikos priemonės ir teisės aktai), 2011 m.

atostogų teisės aktus; pabrėžia, kad įperkamų, prieinamų ir aukštos kokybės vaikų priežiūros bei pagalbos paslaugų trūkumas yra vienas iš veiksnių, lemiančių lyčių užimtumo skirtumą, darbo užmokesčio skirtumą ir su tuo susijusį pensijų skirtumą, taip pat neproporcingą skaičių moterų, kurios dirba mažų garantijų darbą ir gyvena skurde arba arti skurdo ribos; pažymi, kad tai ypač taikytina vienišų tėvų namų ūkiams, kurių daugumą valdo moterys; todėl, atsižvelgdamas į tai, ypač pabrėžia, kad svarbu pasiekti su vaikų priežiūros paslaugomis susijusius Barselonos tikslus; pabrėžia, kad šie tikslai iš pradžių buvo nustatyti 2020 metams ir kad dauguma valstybių narių dar nėra jų įgyvendinusios; primygtinai ragina valstybes nares didinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje, imantis priemonių, kuriomis būtų geriau derinamas profesinis ir asmeninis gyvenimas ir ypač atsižvelgiama į sunkią šeiminę padėtį, ir užtikrinti būtinų ir naudingų vaiko priežiūros paslaugų tobulinimą, pavyzdžiui, didinant valstybės išlaidas vaiko priežiūros paslaugų kūrimui ir (arba) subsidijuojant namų ūkius, motyvuojant darbdavius apmokėti dalį vaiko priežiūros išlaidų ir optimaliau naudojant ES fondus, taip pat pasinaudoti kiekvienos valstybės narės geriausia patirtimi;

16. laikosi nuomonės, kad vaikų skurdas yra susijęs su moterų skurdu, todėl ragina valstybes nares įgyvendinti rekomendaciją dėl vaikų skurdo ir gerovės[1] ir naudoti joje pateiktą rodikliais pagrįstą stebėsenos sistemą;

17. palankiai vertina savo balsavimą, kuriuo Komisija ir valstybės narės raginamos nustatyti vaiko garantijų sistemą, kad kiekvienam skurstančiam vaikui būtų suteiktos nemokamos sveikatos priežiūros, švietimo, vaikų priežiūros paslaugos, tinkamas būstas ir tinkama mityba[2];

18. mano, kad griežto taupymo politika lemia pakartotinį priežiūros paslaugų privatizavimą, dėl kurio ne tik sumažėja galimybių naudotis priežiūros paslaugomis, bet ir gerokai padidėja moterims, prižiūrinčioms vaikus ir pagyvenusius ar neįgalius asmenis, tenkantis krūvis, nes priežiūros pareigos nuo visuomenės perkeliamos moterims; ragina valstybes nares vėl pradėti teikti kokybiškas ir prieinamas viešąsias paslaugas, įskaitant vaikų, neįgaliųjų ir pagyvenusių asmenų priežiūrą;

19. pažymi, kad įperkamų ir aukštos kokybės neįgaliųjų, pagyvenusių ir kitų priklausomų asmenų priežiūros bei pagalbos paslaugų trūkumas ne tik sumažina prieigą prie tokių paslaugų, bet ir gerokai padidina moterims tenkančią naštą; pažymi, kad viešųjų paslaugų ir socialinės infrastruktūros mažinimas daro neproporcingai didelę žalą moterims ir neigiamai atsiliepia jų dalyvavimui darbo rinkoje, vadinasi, didina moterų skurdo ir socialinės atskirties riziką; ragina valstybes nares užtikrinti kokybiškų ir prieinamų viešųjų paslaugų teikimą, įskaitant vaikų, neįgaliųjų ir pagyvenusių asmenų priežiūrą, taip pat padidinti darbo vietų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sektoriuose patrauklumą ir vyrams, ir moterims, o visų pirma jaunimui;

20. pabrėžia itin svarbų aukštos kokybės viešųjų paslaugų, ypač skirtų moterims, vaidmenį, nes jos yra labiau priklausomos nuo tokių paslaugų; pabrėžia visuotinės prieigos prie aukštos kokybės, įperkamų, patogioje vietoje ir atsižvelgiant į paklausą teikiamų viešųjų

[1] Europos Komisijos rekomendacija „Investicija į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“, Briuselis, 2013 2 20 C(2013)0778.
[2] 2015 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui (Priimti tekstai, P8_TA(2015)0401).

paslaugų svarbą kovojant su skurdu;

21. pabrėžia poreikį dėti daugiau pastangų kovojant su smurtu šeimoje, ypač prieš moteris; pažymi, kad finansinė moterų nepriklausomybė yra itin svarbi jų gyvenimui ir galimybėms išvengti smurto šeimoje ir kad moterys, išnaudojusios visas mokamas atostogas, rizikuoja prarasti darbą ir ekonominę nepriklausomybę; pažymi, kad Australijoje ir JAV neseniai buvo suteikta galimybė gauti atostogas dėl smurto šeimoje – tai daugeliui darbuotojų suteikė apsaugą darbe, kai jiems tenka susidoroti su smurto šeimoje pasekmėmis, pavyzdžiui, darbuotojams suteikiama galimybė apsilankyti pas gydytoją, dalyvauti nagrinėjant bylas teisme ir tvarkyti kitas panašiais atvejais kylančias problemas; ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti specialių apmokamų atostogų dėl smurto šeimoje sistemos įdiegimo galimybes smurto namuose aukoms, kad apmokamų atostogų neturintys darbuotojai nerizikuotų prarasti darbo ir būtų užtikrintas jų privatumas; taip pat ragina nustatyti priemones, kurios didintų informuotumą smurto šeimoje klausimu ir kurias pasitelkus būtų galima padėti tokio smurto aukoms, didinti jų žinias ir ginti teises, taip pat saugoti jų ekonominę nepriklausomybę;

22. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad struktūriniai ir investiciniai fondai, ypač Europos socialinis fondas (ESF) ir Europos strateginių investicijų fondas, būtų naudojami siekiant pagerinti švietimą ir mokymą turint tikslą suteikti moterims daugiau galimybių patekti į darbo rinką ir kovoti su jų nedarbu, skurdu ir socialine atskirtimi; pabrėžia, kad 20 proc. ESF lėšų, kurios skirtos socialinės įtraukties priemonėms ir socialinių inovacijų projektams, galėtų būti panaudojamos aktyviau, siekiant remti iniciatyvas, pvz., smulkius vietinius projektus, skirtus suteikti galių moterims, kurios patiria skurdą ir socialinę atskirtį; ragina valstybes nares parengti daugiau informavimo kampanijų apie galimybes dalyvauti ES lėšomis finansuojamuose projektuose;

23. ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą, nes tai yra priemonė, skirta užtikrinti, kad biudžeto sprendimai būtų priimami atsižvelgiant į lyčių aspektą ir įvairų poveikį;

24. ragina veiksmingai plėtoti moterų skurdo ir socialinės atskirties rodiklius, atsižvelgiant į 2007 m. parengtus rodiklius[1];

25. ragina valstybes nares kovojant su skurdu bendradarbiauti su NVO, kurios sėkmingai veikia vietovėse, kuriose vyrauja itin didelis skurdas, ir turi vertingų praktinių žinių apie vietos bendruomenes; ragina valstybes nares remti veiksmingą bendradarbiavimą vietos lygmeniu;

26. ragina valstybes nares ir Komisiją įgyvendinant lyčių lygybę bei siekiant skatinti vienodą požiūrį į vyrus ir moteris įtraukti socialinius partnerius (profesines sąjungas ir darbdavius) ir pilietinę visuomenę, įskaitant lyčių lygybės institucijas; pabrėžia, kad socialinis dialogas turi apimti lyčių lygybės darbo vietoje stebėseną ir skatinimą, įskaitant lanksčias darbo sąlygas, siekiant padėti derinti darbą ir asmeninį gyvenimą; pabrėžia kolektyvinių sutarčių svarbą kovojant su diskriminacija ir skatinant moterų ir vyrų lygybę darbe, taip pat kitų priemonių, pavyzdžiui, elgesio kodeksų, mokslinių tyrimų ar keitimosi patirtimi ir

[1] Europos Sąjungos Taryba, Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų taryba, „Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo valstybėse narėse ir ES institucijose peržiūra. Rodikliai, susiję su moterimis ir skurdu – Tarybos išvadų projektas“, 2007 m. gruodžio mėn., 13947/07 ADD.

geriausia praktika lyčių lygybės srityje.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	16.3.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 44 –: 4 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl

28.1.2016

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui

Skurdas: lyčių aspektas
(2015/2228(INI))

Nuomonės referentė: Silvia Costa

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingą Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

A. kadangi vyriausybės Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje ir 2030 m. tvaraus vystymosi darbotvarkėje įsipareigojo užtikrinti, kad visi berniukai ir mergaitės įgytų visapusišką pradinį išsilavinimą; kadangi Tarptautinę moters dieną 2015 m. kovo mėn. Parlamentas surengė renginį „Moterų ir mergaičių įgalinimas pasitelkiant švietimą“; kadangi tiek formalusis, tiek neformalusis švietimas padeda įveikti marginalizaciją ir įvairių formų diskriminaciją, nes skatina dialogą, atvirumą ir bendruomenių tarpusavio supratimą, taip pat įgalina marginalizuotas bendruomenes;

B. kadangi vienas iš strategijos „Europa 2020“ tikslų yra iki 2020 m. sumažinti europiečių, gyvenančių žemiau nacionalinės skurdo ribos, skaičių padedant išbristi iš skurdo daugiau kaip 20 mln. žmonių;

C. kadangi tarp strategijos „Europa 2020“ tikslų yra tikslas sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių iki mažiau nei 10 proc.;

D. kadangi vienas iš strategijos „Europa 2020“ tikslų – užtikrinti, kad 40 proc. 30–34 metų amžiaus asmenų gautų universitetinį išsilavinimą, palyginti su dabartiniu 37,9 proc. vidurkiu; kadangi moterų vidurkis viršijo 42,3 proc., palyginti su vyrų 33,6 proc. vidurkiu;

E. kadangi ES mokymuose vidutiniškai dalyvauja 11 proc. suaugusiųjų, palyginti su strategijoje „Europa 2020“ numatytu 15 proc. tikslu, o moterų juose dalyvauja dar mažiau labiausiai dėl to, kad šią veiklą sunku suderinti su poreikiais, susijusiais su profesinio ir šeimos gyvenimo suderinimu;

F. kadangi švietimo lyčių lygybės klausimais tikslas turi būti kova su vadinamąja skurdo

feminizacija, įveikiant lyčių stereotipus ir padidinant atstovavimą moterims ir mergaitėms ir kitoms lytims ekonominėje, socialinėje ir politinėje srityse;

G. kadangi griežtų taupymo priemonių ir nacionalinių darbo rinkos reformų, kurias įgyvendina valstybės narės, rezultatas – didėjantis skurdas, nedarbo lygis ir daugiau mažų garantijų ir prastų darbo vietų; kadangi moterys labiausiai nukentėjo nuo šių priemonių ir reformų;

H. kadangi dėl tiesioginių ir netiesioginių susijusių išlaidų skurdas daro didelį poveikį lygioms galimybėms mokytis;

I. kadangi ekonomikos krizė visų pirma padarė poveikį moterims ir padidino jų skurdo pavojų;

J. kadangi patyčios daro didžiulį poveikį mokymosi rezultatams ir kadangi šis psichologinis poveikis mergaitėms ir berniukams yra skirtingas, jis taip pat daro skirtingą poveikį jų rezultatams;

K. kadangi profesinis mokymas ir kvalifikacijos kėlimas padeda įsidarbinti;

1. pabrėžia, kad vienodos galimybės gauti prieinamas vaiko priežiūros paslaugas yra itin svarbios derinant šeimos ir profesinį gyvenimą, kad moterys nebūtų priverstos pereiti į darbą ne visą darbo dieną arba pusę darbo dienos ar apskritai liautis dirbus, taip pat pabrėžia, kad galimybės gauti nemokamo kokybiško švietimo paslaugas yra esminis elementas užtikrinant vienodas galimybes mergaitėms ir berniukams išsivaduojant iš skurdo, ypač moterims;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad švietimas ir kultūra atlieka labai svarbų vaidmenį kovojant su požiūriais bei stereotipais ir juos keičiant, taip pat padedant moterims ir mergaitėms užtikrinti lygias galimybes;

3. pabrėžia, kad diskriminacija dėl lyties yra dar labiau susijęs veiksnys, darantis žalą mergaitėms kalbant ne tik apie jų galimybes mokytis, bet ir apie svarbiausią švietimo tikslą, kuris turi skatinti vystytis mergaičių asmenybei, gebėjimams, savigarbai, taip pat protiniams ir fiziniams gebėjimams, didinant jų potencialą;

4. pabrėžia, kad nedelsiant reikia panaikinti skirtumą tarp aukšto lygio moterų išsilavinimo ES ir vėliau joms prieinamų profesinių galimybių, kuris reiškia nuostolį visai visuomenei;

5. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti paramą ir investicijas formalųjį mokymąsi papildančiai veiklai ir galimybėms, visų pirma mergaitėms, suteikiant joms galimybių įgyti socialinių emocinių gebėjimų ir tarpdalykinės kvalifikacijos, siekiant sudaryti sąlygas joms tapti tikromis ES pilietėmis; taip pat pabrėžia neformaliojo švietimo svarbą priartinant asmenis, kurie turi nedaug įgūdžių ir kuriems gresia pavojus nuskursti, prie švietimo ir darbo;

6. pabrėžia, kad reikia numatyti ir profesinius mokymus, kvalifikacijos kėlimą ir profesinį orientavimą, ir suaugusiems, visų pirma moterims, siekiant jiems sudaryti geresnes sąlygas integruotis ar iš naujo integruotis į darbo rinką taip sumažinant skurdo riziką;

7. pabrėžia, kad lyčių lygybė švietimo srityje taip pat reiškia, kad mergaitės ir berniukai,

moterys ir vyrai turi vienodas galimybes ir su jais vienodai elgiamasi užtikrinant prieigą prie kokybiško išsilavinimo, mokantis arba studijuojant arba baigus mokslus ar studijas, taip pat kad būtų imtasi teigiamų priemonių, kurias taikant struktūrinės, kultūrinės ir tarpsektorinės lyčių nelygybės problema būtų išspręsta, kad moterys ir mergaitės būtų įgalintos pasitelkiant švietimą; primena, kad 60 proc. diplomus turinčių asmenų Europos Sąjungoje yra moterys, tačiau jų nedarbo lygis yra didesnis negu vyrų; todėl pabrėžia, kad būtina pateikti tvarius sprendimus, atsižvelgiant į lyčių lygybės aspektą profesinio orientavimo, darbo vietų išsaugojimo ir ekonomikos augimo skatinimo politikoje;

8. pabrėžia, kad svarbu apmokyti mokytojus apie lyčių vaidmenų ir stereotipų poveikį ir prevenciją; pabrėžia, kad būtina išsiaiškinti, kokiu mastu klasėse kovojama su lyčių stereotipais;

9. ragina valstybes nares ir Komisiją pašalinti prieigos prie formaliojo ir neformaliojo švietimo ir mokymosi visą gyvenimą kliūtis gerinant informuotumą ir konsultacijas, teikiant finansinę ir kitokią paramą, pavyzdžiui, vaikų ir senelių priežiūrą, kad moterys ir vyrai galėtų dalyvauti mokyme visą gyvenimą pritaikant integracinį kartų požiūrį ir remiant ES institucijų atliekamą vaidmenį;

10. primena, kad būtina integruoti lyčių aspektą visuose švietimo sistemos lygmenyse, ir pabrėžia būtinybę kovoti su stereotipais techninėse disciplinose, trukdančiais merginoms pasirinkti profesiją; atkreipia dėmesį į tai, koks svarbus moterų atstovavimas priimant sprendimus švietimo įstaigose, įskaitant mokyklas ir universitetus;

11. pabrėžia, kad moterys ir mergaitės gali pačios pasirinkti mokslo kryptį, profesiją ir karjerą;

12. reiškia susirūpinimą dėl to, kad vaikų turinčios moterys patiria diskriminaciją darbo vietoje todėl, kad yra motinos, o ne todėl, kad jų darbo rezultatai skiriasi nuo jų kolegų; primygtinai ragina valstybes nares aktyviai skatinti teigiamą motinų, kaip darbuotojų, įvaizdį ir kovoti su „bausmės už motinystę“ reiškiniu, kurį liudija tam tikri tyrimai;

13. ragina taikyti finansavimo mechanizmus, kurie paskatintų siekti vienodo atstovavimo tose srityse, kuriose nėra lyčių pusiausvyros, ir pabrėžia, jog būtina rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis, kad būtų galima geriau suprasti mergaičių ir berniukų, vyrų ir moterų padėtį ir todėl būtų galima veiksmingiau reaguoti į skirtumus; ragina Komisiją pateikti duomenis, suskirstytus pagal lytis ir amžių, apie dalyvavimą Europos judumo švietimo tikslais programose, pvz., programoje „Erasmus+“, „Kūrybinga Europa“ ir „Europa piliečiams“;

14. pabrėžia, kad skurdo ir socialinės atskirties tarp vaikų rizika visose valstybėse narėse glaudžiai susijusi su jų tėvų ir globėjų, ypač motinų, išsilavinimo lygiu, tėvų padėtimi darbo rinkoje ir jų socialinėmis sąlygomis, taip pat valstybių teikiamomis paramos šeimai paslaugomis; pabrėžia, kad išsilavinimo stoka yra pagrindinis rizikos veiksnys vaiko skurdui ir socialinei atskirčiai; pažymi, kad įvairūs su šeima susiję veiksniai, pavyzdžiui, nestabili padėtis šeimoje ir šeimos gyvenimo stilius, padėtis, kai vaiką augina vienas iš tėvų, skurdžios gyvenimo sąlygos, fizinės ir psichinės sveikatos problemos ir smurtas artimoje aplinkoje taip pat gali padidinti tikimybę, kad jaunuoliai dar iki brandos nustos mokytis ir studijuoti;

15. ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į formalųjį ir neformalųjį švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą, siekiant kovoti su skurdu ir didinti moterų atstovavimą tokiose tradiciškai vyrų dominuojamose srityse kaip mokslas, technologijos, inžinerija, matematika ir verslumas, pasitelkiant teigiamus moterų sektinus pavyzdžius ir bendradarbiavimu grindžiamus mentorių tinklus, tokiu būdu įveikiant lyčių stereotipus ir prietarus;

16. pabrėžia, kad skurdas gali turėti poveikį berniukams ir mergaitėms sąmoningai ar nesąmoningai pasirenkant norimą profesiją, nes atsiranda dirbtinis ekonominės naudos veiksnys; todėl primena pedagogų kolektyvų tarybų vaidmenį šeimose siekiant berniukams ir mergaitėms padėti visapusiškai panaudoti savo potencialą padedant jiems tinkamai pasirinkti mokymo kryptį;

17. pabrėžia, kad sportas svarbus kaip charakterio formavimosi ir vertybių perdavimo priemonė siekiant įveikti prietarus ir stereotipus, trukdančius moterims ir vyrams vystytis pagal savo asmeninius lūkesčius ir individualius gebėjimus;

18. ragina valstybes nares labiau pabrėžti abiejų lyčių kokybiško fizinio lavinimo svarbą ir siūlo parengti šiam tikslui įgyvendinti būtinas strategijas;

19. primena švietimo per sportą svarbą ir sporto potencialą padėti socialiai pažeidžiamam jaunimui grįžti į teisingą kelią ir prašo valstybių narių ir sporto organizacijų skatinti vienodų sąlygų politiką varžybose;

20. ypač primena apie migrantų ir pabėgėlių vaikų, tiek berniukų, tiek mergaičių, teisę turėti sąlygas gauti išsilavinimą – vieną iš mūsų Europos visuomenių prioritetų; todėl pabrėžia, kad būtina imtis skubių priemonių dėl migrantų švietimo tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu, atsižvelgiant į tai, kad migrantų krizė gilėja; pabrėžia, kad švietimas yra labai svarbus integracijai ir įsidarbinimo galimybėms ir kad nacionalinių švietimo sistemų nesugebėjimas spręsti šios problemos gali išprovokuoti tolesnę kultūrinę segregaciją ir didinti socialinį susiskaldymą; primena, kad galimybės mokytis tiek pabėgėlių stovyklose, tiek juos priimančiuose miestuose, atitinkančios kokybės standartus ir paremtos kalbine ir psichologine pagalba, neturėtų būti apsunkintos biurokratinių ir administracinių kliūčių, susijusių su pabėgėlio statuso pripažinimu;

21. primena, kad moterys ir vaikai migrantai yra vieni iš labiausiai pažeidžiamų asmenų grupių, kuriems gresia didelė ekonominė ir socialinė atskirtis, nes jie turi mažiau galimybių naudotis pirminės sveikatos priežiūros paslaugomis ir įsigyti tinkamą būstą;

22. pabrėžia, jog svarbu, kad vyrai ir berniukai aktyviai dalyvautų sprendžiant lyčių lygybės klausimą ir kad įgyvendinant formaliojo ir neformaliojo švietimo ir mokymosi visą gyvenimą programas lyčių lygybės klausimu taip pat turi būti įtraukti berniukai ir vyrai, siekiant padėti įveikti socialinės atskirties ir diskriminacijos problemą, kuri didina moterų skurdą;

23. pabrėžia, kad būtų sukurta kokia nors švietimo politika, siekiant spręsti lyčių lygybės ir skurdo sankirtos problemą, ir į tai turi būti konkrečiai atsižvelgiama, kai kalbama apie daugialypę diskriminaciją patiriančias moteris;

24. pabrėžia, kad, palyginus su mergaitėmis, yra dvigubai didesnė rizika, jog berniukai nustos

mokytis įgiję žemą kvalifikaciją arba jos visai neįgys, tačiau atrodo, kad socialinės ir ekonominės aplinkybės ir statusas yra už lytį stipresnis veiksnys mokymo sąlygų ir pasiekimų srityje, vadinasi, reikia sutelkti dėmesį į socialinius ir ekonominius aspektus, užtikrinant aukštos kokybės švietimo ir mokymo galimybes visiems, ir ragina užtikrinti deramą su švietimu susijusią pagalbą, kuri būtų teikiama siekiant panaikinti šį pusiausvyros sutrikimą;

25. pabrėžia mokymosi visą gyvenimą svarbą suteikiant naujų galimybių suaugusiesiems, kurie buvo priversti nebaigti mokyklos arba iš pradžių pasirinko mokymosi kryptį, kuri neleidžia jiems realizuoti savo galimybių arba užmojų;

26. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti galimybes jaunimui ir suaugusiesiems dalyvauti profesinio mokymo programose ir skatinti šias programas; pabrėžia, kad svarbų vaidmenį atlieka Europos socialinis fondas, nes, iš jo finansuojant mokymo politiką, padedama žmonėms įsidarbinti, ir ragina valstybes nares ir vietos valdžios institucijas skatinti naudotis šiuo fondu;

27. pabrėžia, kad šioje srityje prisideda savanoriškos organizacijos ir paslaugų sektorius, ir primygtinai ragina valstybes nares remti jų veiklą; primena, kad vykdant savanoryste grindžiamą švietimą ir kitą veiklą dirba labai daug moterų, įskaitant paramą švietimo galimybėms ir jų gerinimą pabėgėlių ir skurstančių vaikų atžvilgiu;

28. pabrėžia, kad 2008 m. finansų krizė pristabdė moterų, turinčių tokį pat išsilavinimą kaip vyrai, karjerą ir integraciją į darbo rinką; Ragina Komisiją imtis priemonių, kad užtikrintų vienodas karjeros galimybes ir taip užkirstų kelią moterų nuskurdimui ir jų profesinių karjerų sulėtėjimui; siekiant, kad daugiau moterų dalyvautų visuose darbo rinkos sektoriuose ir užtikrinti lygias galimybes, ragina imtis konkrečių paramos priemonių, kurios padės moterims derinti darbą ir mokymąsi ir su sutuoktiniu dalytis šeimines pareigas;

29. patvirtina, kad mergaičių dalyvavimas mokyklos gyvenime yra būtina sąlyga siekiant kovoti su mokyklos nebaigimu, nes mergaitės įgyja pasitikėjimą, kai joms suteikiama galimybė aktyviai keisti teigiama linkme savo ir kitų gyvenimus; pabrėžia, kad mergaičių dalyvavimas taip pat gali padėti pakeisti visuomenės nuomonę apie tai, ką mergaitės gali nuveikti, ir užtikrinti, kad jos būtų suvokiamos kaip pilietės ir aktyvios visuomenės narės saugant asmenų teises.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	25.1.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 24 –: 4 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

GALUTINIO BALSAVIMO ATSAKINGAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	19.4.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 25 –: 2 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Rosa Estaràs Ferragut, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Marc Tarabella
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Julia Reid, Marco Zanni

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

25	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Marco Zanni
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Julia Reid
PPE	Michaela Šojdrová

4	0
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

Simbolių paaiškinimai:
+ : balsavo „už“
- : prieš
0 : susilaikė